

EUGEN DORCESCU
CASTELUL DE CALCAR

*Iubituhi meu prieten Andrei
precum și tuturor prietenilor mei mici
și mari*

PROLOG

*Amicii mei Dodoacă și Biciușcă,
Amicii mei și-ai voștri, lată, iar,
În fața vetrei, lângă blîndul jar,
Cînd geru-afară fața apei mușcă*

*Și cînd, în noapte, luna, strălucînd,
Halucinantă hărăzî înfîșoară
Căsuța lor în zbatere ușoară
A unor mari perdele de argint,*

*Se reintorc în candida poveste
Din nou cu ei ducîndu-ne. Căci toți
Un vis sîntem : părinți, copii, nepoți...
Povestea doar (și ochiul tandru) este.*

EUGEN DORCESCU

CASTELUL DE CALCAR

Ilustrații de DONE STAN

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI
1988

Capitolul I

ÎN CARE, REVENIND ÎN ȚINUTUL DINTRE CELE TREI RIURI, ÎI REGĂSIM PE BARBĂ- COT ȘI PE PRIETENII SĂI

Revărsându-se dinspre munte, acoperind dealurile și pierzându-se, apoi, treptat, în cimpie, pădurea cuprinde, în întinderea sa, trei riuri tainice, umbrite și pline de pește: Riul-cu-Plopi la apus, Riul-cu-Sâlcii la răsărit și Riul-cu-Anini la mijloc, la o distanță aproximativ egală de celelalte două.

Riul-cu-Plopi și Riul-cu-Anini vin de undeva din adâncurile vineții ale muntelui, străbat codri și stîncării, se zbugumă peste bolovani uriași și se liniștesc încet-încet, pe măsură ce coboară spre acel ținut al pădurii unde trăiesc, în lumina fără sfirșit a fericirii lor, Barbă-Cot și prietenii săi, Labă-de-Fier și Veselaș.

Riul-cu-Sâlcii își are izvorul mult mai aproape.

sub munte chiar, la poalele Făgetului, într-un loc încărcat de răchită mărunță și inundat de soare. Acolo copacii înconjoară un luminii larg, cu iarbă înaltă, cu mici surpături în pământul argilos, aspru, roșu ca arama. Dintr-o asemenea spărtură se prelinge un firicel de apă care crește mereu, lunecînd, lent, fără zgomot, la vale, prin pădurea întunecată. Valurile, ample și adînci, rămîn tot timpul tulburi, ele însele ușor roșcate, ca și albia prin care se scurg. În schimb, malurile sînt clare, năpădite de verdeață, de fîn înmiresmat și de sâlcii cu crengi mlădioase, bune pentru împletit coșuri și lese de pescuit. Deseori Barbă-Cot și prietenii lui vin pe țărmurile acestora să taie nuiele, legături întregi de nuiele pe care le duc apoi în cealaltă aripă a pădurii, lângă Riul-cu-Anini, la căsuța piticilor Duduială și Pițigane, mari împletitori de coșuri și pescari cu leasa. Cînd se hotărăsc să facă un asemenea drum, lung și anevoios, Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Veselaș trec, de fiecare dată, și prin sat. Le plac ulițele, casele, grădinile micuței așezări, întemeiate cîne mai știe cînd în vecinătatea riului. Îi încîntă și satul și oamenii lui. De cele mai multe ori se opresc la bătrîneii Sanda și Genie ori la rubedenia acestora, Mitu. Mai demult, se duceau s-o vadă și pe Lina, o bătrînă ce locuia peste drum de ceilalți. Dar acum Lina nu mai este și poarta casei sale e închisă și părăgînită.

Piticii nu întîrzie însă prea mult în asemenea vizite. Schimbă cîteva vorbe cu gazda, se așază sub bolta de vie să se odihnească, rămîn uneori la prînz dar, oricum, după o oră-două, pornesc mai departe spre rîu. Îi salută în treacăt pe măgarul Antonie, a cărui căsuță e chiar la marginea satului,

și se grăbesc să ducă celor doi meșteri nuielele promise. Duduiață și Pițigane îi întâmpină bucuri nevoie-mare că au iarăși de lucru. Și, spre seară, cu traista gemind de pește, Barbă-Cot și prietenii lui se întorc acasă.

La Riul-cu-Plopi ajung mult mai rar. Ba, s-ar putea spune chiar că riul acesta cam sumbru, pe care se înșiră câteva mori și ferăstraie de apă, le este ca și necunoscut. Cel mai aproape de sufletul lor este Riul-cu-Anini. Un riu șerpuitor, fascinant, cu albiile lui scinteietoare, pietroase, orbitor de însorite, cu zăvoaiele lui nesfârșite, cu mulțimea clenilor albastrii care spintecă apa. Cu mulțimea clenilor mai ales! Fiindcă — trebuie s-o spunem — cleanul este peștele preferat, pindit, dibuit și agățat în cîrlig de Barbă-Cot și de tovarășii săi. Cleanul pe care îl găsesc din belșug în Riul-cu-Anini și în Riul-cu-Sălcii, cu deosebire spre sfîrșitul verii și în toamnele lungi și secetoase. Iarna doar, cînd pescuiesc la copcă, piticuții caută alte specii, mîhău în primul rînd. „Are și pescuitul la copcă farmecul lui. Hm! Și surprizele lui“, își zice, uneori, Barbă-Cot, zimbînd îngîndurat. O asemenea partidă de pescuit la copcă le-a prilejuit, într-adevăr, cîndva, întîlnirea cu Dodoacă și Biciușcă, prietenii lor rătăcitori pe care, apoi, cavalerul Lancelot i-a dus îndărăt, în munții de la miazănoapte. Și nu i-au mai văzut de atunci. Nici o veste n-a mai sosit dintr-acolo. O tăcere compactă, cețoasă, acoperă și timpul și depărtarea care îi separau. Ca și cum Dodoacă și Biciușcă și-ar fi uitat cu totul binefăcătoria. „Oare ce-or face ei acum?“ se întreba adesea Barbă-Cot, cuprins de o neînțeleasă amărăciune. „Își mai amintesc oare de noi?“

De fiecare dată cînd asemenea gînduri îi întuneacă sufletul, Barbă-Cot retrăiește, pînă în amănunte, întîmplările acelei ierni și ale primăverii care i-a urmat. Plecase, împreună cu Labă-de-Fier, la Riul-cu-Sălcii, în zorii unei zile însorite și geruoase. Și, după un drum istovitor, cînd să se apropie de riu, au văzut, pitită undeva, în pustietatea ripelor, o căsuță șubredă, încropită de curînd, o căsuță ce nu fusese acolo cu cîteva luni mai înainte. Au bătut la ușă, nu li s-a răspuns, au intrat, nedumeriți, în cocioaba aceea și — ce să vezi? Pe o laviță, lîngă tăciunii unui foc de vreascuri, în semi-întuneric, sub curenții înghețați ce străpungeau subșirimea pereților, zăcea un pitic necunoscut, ros de boală, prăbușit în delirul febrei și al suferinței. L-au hrănit, l-au îngrijit și au aflat, în scurtă vreme, totul despre el. Se numea Dodoacă și fusese căpetenia străjilor la castelul cavalerului Lancelot, cavaler pe care și Barbă-Cot îl cunoscuse cîndva. Dodoacă avea un prieten, Biciușcă, hergheliegiu la același castel. Pe amîndoi îi lovisse nenorocirea. Într-o zi, stăpînului lor, cavalerul Lancelot, primise vizita vecinilor săi, cavalerul Yvain și vraciul Merlin. Or, ei — Dodoacă și Biciușcă — mirîndu-se, în șoaptă, de urîtenia vraciului îi stîrniseră acestuia mînia. Ca urmare, Merlin îl determinase pe Lancelot, prin vrăji subtile și perfide, să-i alunge. Și iată-i izgoniți din castel. Plecaseră, cu inima zdrobită și rătăciseră îndelung pe drumurile codrului. Iarna îi surprinsese în pădurea aceasta. Era seară, ninge, se pornise viscolul. Și, în dezlănțuirea nebună a vîntului și a zăpezii, cei doi prieteni — vai! — se răzlețiseră unul de celălalt. Dodoacă își clădise la repezeală coliba aceea, se

adăpostise acolo, de bine, de rău, dar dorul de Biciuşcă şi îngrijorarea pentru soarta acestuia nu-i dădeau pace. Se şi îmbolnăvisese. De fapt, cînd l-au descoperit Barbă-Cot şi Labă-de-Fier, Dodoacă era foarte bolnav, era chiar în primejdie. L-au luat cu ei, l-au dus acasă, l-au doborîcit şi l-au pus în curînd pe picioare. Cum însă şi ei şi Dodoacă se gîndeau întruna la Biciuşcă, au plecat la scurtă vreme în căutarea lui. Iarna era însă în toi, pădurea dormea sub zăpadă şi geruri. Încă din prima zi a acestei călătorii cam nesăbuite, Dodoacă a fost iarăşi doborît de febră. Atunci a trebuit să-l ducă iute la doctorul Pilulă... „Dar, vezi, cit de neaşteptat se leagă lucrurile între ele!” şoptea Barbă-Cot pentru sine. Aici, în casa lui Pilulă — ce minune! ce bucurie! — l-au găsit pe Biciuşcă. Îl culesese doctorul de pe malul unei mlaştini. Era răpus de oboseală, abia dacă mai putea merge. L-a cărat acasă, la căldură, i-a dat leacuri, l-a înzdrăvenit...

„Ce întîmplare! Ce întîmplare!” murmură Barbă-Cot, simţind şi acum, după atîta timp, fiorii emoţiei de atunci. Emoţia trăită în clipele acelei dimineţi cenuşii... Amintindu-şi zburdălnicia celor doi pe drumul către casă, şi zilele iernii ce se sfîrşea, şi primăvara...

Cînd pădurea reîntinerise, cînd codrul era iarăşi proaspăt şi viguros, atunci apăruse Lancelot. Într-o dimineaţă încărcată de rouă, de soare şi de miresme. Le spusese că s-a smuls din urzeala vicleniilor lui Merlin, că vrăciul a dispărut în lumea largă şi că el, Lancelot, pornit de mult în căutarea lui Dodoacă şi a lui Biciuşcă, doreşte, acum că i-a găsit, să-i ia cu sine. Şi i-a luat. Cei doi au plecat

cu stăpînul lor, chiar în dimineaţa aceea, chiar în clipele acelea, au plecat înapoi, la castel, în munţi de la miazănoapte.

„Oare ce-or face ei acum? Îşi mai amintesc de noi? Ne-au dat uitării?” Şi Barbă-Cot rămîne tăcut şi îngîndurat o vreme, răspunzînd monosilabic, absent, întrebărilor puse de cei din jur. Apoi se luminează şi îşi reia îndeletnicirile obişnuite: grădinaritul, culesul fructelor de pădure, tăiatul lemnelor, pescuitul. Iarna — pescuitul de mihalţ, vara şi toamna — pescuitul de clean, în riurile ce traversează, ca nişte dungi argintii, semiîntunericul verzui al pădurii.

Capitolul II

**ÎN CARE BARBĂ-COT PORNEȘTE LA PESCUIT
SPRE RIUL-CU-SÂLCII. CETĂȚUIA PĂRĂ-
SITĂ. LA AMIAZĂ, BARBĂ-COT, ÎNSETAT,
BEA APĂ DINTR-UN IZVOR CE CURGEA
ÎN APROPIERE ȘI ADOARME ADÎNC PE
MALUL ACESTUIA**

În dimineața aceea, Barbă-Cot o porni, ca niciodată, singur spre Riul-cu-Sâlcii, cu undițele pe umăr, la tradiționala partidă de pescuit de la începutul lui septembrie. Nici Labă-de-Fier, nici Veselaș nu-l putuseră însoți. Labă-de-Fier trebuise să plece, pe neașteptate, la câțelul Pamfil, detectivul, care tocmai se muta și avea nevoie de ajutor. Cît despre Veselaș — pe el îl chinuia, de cu seară, o crîncenă durere de măsele.

— Renunț la pescuit, stau cu tine, să te îngrijesc, zisese Barbă-Cot, în zori, cînd cățelușul Ioanichie adusese scrisoarea de la Pamfil. Iată, Labă-de-Fier se duce la Pamfil. Cine o să se ocupe de

tine ? Renunț la pescuit și gata ! O să merg altă dată, n-au intrat zilele-n sac.

Și Barbă-Cot începuse să se dezechipeze.

— Ba nu, ripostase Veselaș. Ce mare lucru o durere de măsele ? Aștept pînă mîine și, dacă nu-mi trece, mă duc la doctorul Pastilă... Nimic mai simplu, nu-i așa ? Dar, adăugase el optimist, sper să-mi treacă. Apoi, știi foarte bine că avem nevoie de pește sărat pentru iarnă. Trebuie să ne gîndim și la asta, încheiase el, plin de gravitate.

— În plus, sînt și eu aici, intervenise Pic. Am eu grijă de el. Nu te mai frămînta. Du-te liniștit...

În cele din urmă, Barbă-Cot se lăsase convins, își luase undițele și plecase spre rîu. Cei doi rămăseră în prag, urmărindu-l cu privirea cum se pierde treptat, pe cărare, în depărtarea sinuoasă a pădurii. Apoi intrară în casă și își văzură de treburi, în timp ce soarele urca lin, sculptor, pe cerul albastru.

Era o minunată zi de început de toamnă. Încă verde, pădurea stătea neclintită în lumina rece a dimineții. Razele se risipeau între trunchiuri, dinspre ripe urca o răcoare umbroasă, roua strălucea în nenumărate culori trecătoare pe ierburile atinse de arșițele verii. Era toamnă, desigur, dar vara supraviețuia încă în luminisurile însorite.

Barbă-Cot urcă agale panta primului deal, pe un drum gloduros, acoperit de ierburi aspre și de arbuști. Urcă îndelung, înfruntînd razele piezișe, oprindu-se, uneori, cîteva clipe, să-și tragă sufletul, fredonînd, cînd și cînd, o frîntură de cîntec. Nu se simțea singur. Cum să fii singur în inima pădurii ? În forfota, în rumoarea ei nesfîrșită ? Și totuși, singurătatea și lumina păreau a-l înconjura, a-l acoperi, ca o mare. O singurătate plină de frea-

măt, senină, nesfîrșită, îmbătătoare.

Ajunse pe culme. Coborî apoi și urcă iarăși, escaladînd cel de al doilea deal, lăsînd în stînga, la oarecare distanță, o colină abruptă și aridă, numită Înghiurele, pe virful căreia se deslușeau, de la mare distanță, zidurile unei cetăți părăsite. Cîteva inele de tufișuri țepoase încingeau trupul dur al colinei, ascunzînd, în spiralele lor, o cărare pietroasă, luncătoare. Sus, zidurile primeau soarele în plin — la fel cum, în alte anotimpuri, primeau ploaia, zăpada sau viscolul. Și astfel, pietrele se desprindeau încet din trunchiul cetății, rostogolindu-se pe pante, spărgînd, cu un scrîșnet uscat, liniștea compactă ce acoperea, ca o carcasă, colina și împrejurimile. Se rostogoleau, stîrnind norișori de colb, dăltînd pietriș și țărînă, strivind tufișuri și flori, sălînd peste terasele colinei și oprindu-se, în cele din urmă, la poale, într-o poiană largă, unde vegetația le acoperise pentru totdeauna.

Jur-împrejurul colinei, pădurea s-a retras, pe o distanță de cîteva sute de metri, aîdoma unei oștiri prudente ce a renunțat să atace și așteaptă, fără grabă, fără să se teamă de timp, capitularea cetății. Doar cîteva iscoade sau, poate, cițiva oșteni temerari — copacii răzleți — se aventurează în acest teritoriu al nimănui dintre liziera pădurii și baza colinei. În vecinătatea lor, iarba înaltă, înflorită și înmiresmată se leagănă imperceptibil sub adierile vîntului.

„De mult n-am mai trecut pe aici“, își zise Barbă-Cot, privind colina, zidurile și — dincolo de ziduri — statura neagră a cetății propriuzise. „Deși drumul acesta, pe la Înghiurele, e mai scurt, mereu îl preferăm pe celălalt cînd mergem

la Riul-cu-Sălcii“, gîndi el. „Poate fiindcă acela e blind, n-are atîtea urcușuri și coborîșuri...“ De fapt, se scursese vreme destulă de cînd Barbă-Cot și prietenii săi nu mai bătuseră drumul ce ocolește colina. Dar zilele și nopțile trec iute, cine să bage de seamă, clipă de clipă, goana și amestecul lor ? Atunci doar le pricepem cînd reîntîlnim chipuri pe care le-am cunoscut cîndva, cînd revenim în locuri unde am fost odată... Asemenea gînduri îi umblau prin minte lui Barbă-Cot. Stătea și contempla cetățuia părăginită și singuratică. „Între timp, zidurile s-au mai risipit“, murmură el. „Încet-încet, colina le va sorbi cu totul.“ Și își aminti de o după-amiază anume, cînd, cu ani în urmă, venind dinspre riș, cercelase, împreună cu Labă-de-Fier, cetățuia : zidurile, incinta, cîteva încăperi. Îi întîmpinase o liniște stranie, necunoscută de ei pînă atunci, o liniște ce izvora, parcă, din pietre și care se acumula, se îndesea între mohorîții pereți împrejmuitori, pietrificîndu-se la rîndu-i. Liniștea aceea mineralizată îi apăsa în vreme ce rătăceau de colo-colo prin incintă, le îndoia umerii. În încăperi, însă, tăcerea — rămîinnd la fel de grea — se destrăma totuși, în mod ciudat, de neînțeles, și susura, ca o apă.

„Hai să plecăm“, zisese Labă-de-Fier. „Nu-mi place aici. Nu că mi-ar fi teamă, dar nu-mi place.“ Și nu mai străbătuseră odăile de la subsol și pe cele de la catul de sus, spre care șerpuiau scări de piatră, înguste și întunecoase. Ieșiseră în curtea pietruită unde, printre dale, se înălțau ierburi și arbuști, apoi coborîseră în poiana înflorită din preajma cetății. Și exact în clipa aceea un roi uriaș de fluturi năvălise în poiană, umpluse văzduhul,

fluturi de toate culorile, palpitând în jurul lor, petrecându-i pînă la liziera pădurii, pînă la cărarea către casă. Un adevărat rîu, un adevărat nor de fluturi, curgînd dinspre cetăţuie, ca şi cînd zidurile, laolaltă cu colina ce le purta în creştet, s-ar fi destrămat, preschimbîndu-se în vietăţile acelea plăpînde, nenumărate, pîlpitoare...

Dar şi colina şi Cetăţuia părăsită rămăseseră, fireşte, la locul lor. Barbă-Cot trecu de ele, se afundă în iarba înflorită, străbătu luminiiş şi iată, pe negîndite, ajunse la rîu. De aici, zidirea abia se zărea. În schimb, Barbă-Cot avea în faţă acum oglinda încreţită a apei, nisipul, ţărnul de dincolo, acoperit de sălcii bătrîne, printre care se desluşeau poteci umbroase, şerpuind cine ştie unde, în codrul fără capît.

Barbă-Cot căută un loc potrivit, cît mai aproape de albia unui izvor ce răsărea, clipocind, lîngă trunchiul unui anin bătrîn. „Aşa“, mormăi piticul. „Aici am apă de băut. Acum, să-mi aşez la umbră merindele. Şi să prind lăcuste.“

La doi-trei metri de trunchiul animalui, izvoaraşul îşi lăţea cursul într-un bazin natural, neîncăpuit de limpede şi îndeajuns de adînc, din care apa se scurgea mai departe, spre rîu, susurînd, într-un firicel plăpînd, pierdut în verdeţea. Alături de bazinul acela, sub rămurişul des, era un dîmb, pe care Barbă-Cot îşi rîndui unelte de pescuit şi traista cu mîncare. După care prinse lăcuste, le vîri într-o cutiuţă găurită (pentru ca insectele să poată respira) şi începu să pescuiască.

Pescuitul de clean este, neîndoios, cel mai spectaculos şi mai pasionant. O ştiu prea bine pescarii de toate vîrstele ce străbat malurile, plajele şi

vadurile minunatele rîuri colinare. Cît despre Barbă-Cot şi prietenii săi, ei o ştiau mai bine decît oricine, chiar decît misteriosul Pêcheur-à-la-Ligne, pe care îl zăreau, uneori, solitar, în amurg, pe prundisurile pustii.

Barbă-Cot potrivea o lăcustă în cîrlig, se apropie tiptil de mal, străduindu-se să nu fie văzut de vicleanul, lacomul şi extrem de prudentul *leuciscus cephalus*, apoi — fără a lega de fir plumb sau plută — lansă, cît putu mai departe, spre mijlocul rîului, momeala, într-un loc unde apa se aduna lînă, domolită, îndărătul unui trunchi doborît. În clipa următoare, pe suprafaţa bulboanei se ivi o mică spărtură, cioburile luminoase sclipiră în soare, zămislind o sumedenie de cercuri concentrice care înaintau, din ce în ce mai largi, către maluri. Barbă-Cot ridică momeala, o balansă deasupra capului şi o zvîrli din nou. La a treia lansare, de undeva, din adîncimea turbare, o umbră — aidoma unei mici torpile — se repezi fulgerător spre locul unde căzuse lăcusta. Şi, în aceeaşi fracţiune de secundă, Barbă-Cot îşi încordă braţul şi smuci scurt, aruncînd pe mal, între nişte imense frunze de brăsturi, un peşte argintiu ce se zbătea violent. Îl desprinsese din cîrlig, îl vîri în tolbă, alege o altă lăcustă şi îşi reluă îndeletnicirea. Era, fără nici o îndoială, o zi prielnică. Spre prînz, tolbă se umpluse cu cleni mari, unul mai frumos decît celălalt. Dar, cînd soarele trecu de amiază, muşcăturile deveniră tot mai rare. Barbă-Cot căută un alt loc, apoi altul şi altul, încercîndu-şi norocul, deşi ştia prea bine că era ora la care cleanul nu mai trage. În cele din urmă, îşi strînse undiţele, scoase un cuţit, curăţă peştii de măruntaie şi îi spălă în rîu, le presără puţină

sare în pîntecele înșingherat și în branhi, după care se îndreptă spre izvor. Era obosit. Flămînzise. În spațiul deschis, căldura, în general blîndă, a zilei de septembrie se înteeja simțitor, aerul părea că fierbe, ca în miezul verii. Dar iată, izvorul e aproape. Umbrît, răcoros, cu crengile aninului deasupra, cu zidul tufişurilor împrejur. Către el se grăbește tainica, pașnica serpentină a potecii, strecurîndu-se dincolo de rugii și de alunii aceia, la fel de pașnici și de misterioși.

Cînd Barbă-Cot coti pe cărăruie și apăru brusc la vedere, în lumină, lîngă acel bașin natural în care apa se aduna, neclintită, în liniște și singurătate, în secunda aceea chiar, tufişurile foșniră, ca speriate, de parcă cineva le-ar fi dat în grabă la o parte și ar fi dispărut în negura și desimea dîndă-rătul lor. Barbă-Cot tresări și se opri de îndată, privind spre locul unde o crenguță stingheră se mai legăna încă, desenînd semicercuri mici și sacadate. „Ce-a fost asta ?” se întrebă el. „Cine-a mișcat oare tufişul ? Vîntul ? Dar nu-i nici o boare de vînt. Nici măcar o adiere... Atunci ?” Și rămase locului, îngîndurat, în mijlocul potecuței gloduroase, prin ale cărei crăpături intrau și ieșeau furnici roșii, grăbite, hămesite și păianjeni gheboși, sinistri, ca niște crabî.

Barbă-Cot cercetă cu privirea întregul luminîș și își continuă calea. Între timp, tăcerea, frîntă o clipă de foșnetul acela, se înstăpînește iarăși, deplină, peste izvor, peste rîu, peste pădurea întregă. Iar Barbă-Cot, păstrînd încă în suflet o nedumerire, o îngrijorare nedeșlășită, se așeză pe movilița din vecinătatea apei și începu să mînnînce. Era plăcut aici, la răcoare, lîngă oglinda și murmurul izvorului.

Alături, în lumina intensă, poienîța revărsa din plin miresmele ei înșorite. Cîmbrul mai cu seamă umplea văzduhul cu aroma sa uscată, făcea aerul îmbătător și penetrant. Dar, la izvor, parfumurile tari, ațîțate de soare, se temperau, pluteau lin și învăluitor.

„Totuși, ce-o fi fost cu tufişul acela ?” se mai gîndea Barbă-Cot, din cînd în cînd, toropit de liniște, de răcoare și de aromele codrului. „Vreun animal, venit să se-adape ? Dar de ce să fi fugit ? Nici o vietate nu se sperie de mine... Dimpotrivă...”

În cele din urmă, însă, Barbă-Cot renunță să se mai întrebă ce-a fost și ce n-a fost atunci, calmul zilei de toamnă îi limpezi treptat gîndurile. „Cine știe, își zise el, poate s-a destins dintr-o dată o creangă... Ori altceva de felul acesta.” Într-adevăr, cite nu se pot petrece în lumea plină de mister și de farmec a pădurii !

Isprăvi de mîncat și se aplecă spre izvor să bea apă. Acum, valurile nu mai erau la fel de limpezi ca dimineața. O undă maronie, ca o ceață ușoară, se lățea spre adînc, dispersîndu-se lent în întregul cuprins străvezii al micuțului lac. O undă ciudată, pe care Barbă-Cot o observă în timp ce sorbea, sprijinindu-se în brațe, apa rece, cu un abia perceptibil gust de plantă strivită. Tresări iarăși, neliniștit, și își înălță capul. Se trase pe mal și se rezemă de trunchiul animalului. „Ce se întîmplă ?” șopti el, simțînd cum răceala apei îl inundă, de parcă i-ar fi pătruns de-a dreptul în sînge. „Ce se întîmplă cu mine ?” O oboesală cumplită îl năpădi. Capul îi lunecă într-o parte, brațele i se destinseseră și — în vreme ce doi ochi îl urmăreau prin țesătura de crengi a tufişurilor — Barbă-Cot căzu într-un somn fără vise, adînc și tulbure, ca un abis.

Capitolul III

ÎN CARE BARBĂ-COT, MAI NEDUMERIT CA ORICÎND, SE TREZEȘTE ÎN UNA DIN ÎNCĂPERILE CETĂȚUI PĂRĂSITE

Se trezi cu o durere surdă în ceafă și cu un soi de amorțeală în tot trupul. I se părea că urcă spre lumină din străfundurile pământului sau ale mării. O clipă, încă o clipă și încă una. Un zvcnet, încă un zvcnet... Cu mare efort, cu o adevărată caznă, Barbă-Cot se smulgea din mrejele somnului de plumb în care se prăbușise.

Nu se putea mișca. Stătea întins pe ceva tare și rece — simțea asta cu spatele și cu ceafa — scufundat într-o noapte viscoasă, înspăimîntătoare. O noapte în care beznă se amesteca parcă și cu un fel de paloare, de unduire gelatinosă, ceea ce îi sporea apăsarea. Căci întunericul, oricît de dens, dacă rămîne pur, are, totuși, ceva liniștitor în el, e întuneric și atît. O noapte neagră ca păcura nu e, în cele din urmă, decît o noapte neagră ca păcura... Pe

cînd negura învălmășită, gelatinoasă, în care naviga sărmanul Barbă-Cot nu avea franchețea acestora. Era o noapte perfidă, neadevărată. O noapte înfricoșătoare, plină de neprevăzut și de primejdii...

O noapte care, totuși, se risipi treptat, lăsînd să se zărească, undeva în fața, o geană de lumină. Mai întîi ca o ceață alburie, fără consistență și fără contur, apoi ca o suprafață nedefinită din care întunericul fugise, în fine ca un dreptunghi striat de gratii și străbătut de razele ce cădeau exact pe locul unde zăcea Barbă-Cot.

Piticul izbuti să se sprijine pe coate și razele îi izbîră drept în obraz, obligîndu-l să închidă ochii. Dar șocul acesta îl și deșteptă aproape cu totul. Se trase mai la o parte din calea luminii intense ce năvălea prin ferăstrucă, deschise iarăși, larg, ochii și privi în jur. I se înfățișă o încăpere înaltă, neînchipuit de înaltă, dar strîmtă ca o celulă, cu pereți negri, din piatră, și podiță cu lespezi cenușii, lunecoase. Peste lespezi fuseseră presărate paie și papură. Într-unul din ziduri, se deschidea, aidoma unei ambrazuri, o fereastră înaltă și îngustă, prin care pătrundea lumina. Alături de Barbă-Cot, pe paie, se aflau undițele și traista cu pește. „Unde mă aflu?” tresări Barbă-Cot, încă îndeajuns de amețit pentru a nu simți decît nedumerire. „Cum de-am ajuns aici? E de-a dreptul uluitor!” Se ridică, mai întîi în genunchi, apoi în picioare, sprijinindu-se de zidul din stînga și înaintă, împleticindu-se, spre fereastră. Cînd ajunse în sfîrșit acolo și își lipi fruntea de gratii, îi inundară chipul razele soarelui în amurg. Un soare imens, roșu, înconjurat de o spuză prăfoasă, planînd deasupra munților — ca un vultur în flăcări. Dedeasupra

lui munții înșiși păreau incendiați, creștele lor, incandescente și pustii, se ondulau în zare, tot mai tulburi și mai nesigure, pînă se pierdeau cu totul, pînă ce dispăreau în depărtarea incertă. „Așadar, își zise Barbă-Cot, ne apropiem de capătul zilei. De capătul unci zile... Iată, apune soarele. Ziaua e pe sfîrșite... Dar care zi ?” Razele acelea, intense și fierbinți, îi mîngiau fruntea, îl obligau să-și mijcească ochii, ferindu-și-i ușor, din bătaia lor. „Oare ce zi, ce zi e ?” murmură el din nou, simțind cum năuceala somnului se retrage din el ca o ceață și cum, în urma ei, îl răscolește o greață ucigătoare. „Ce zi e asta ?” mai șopti el și brusc își aminti totul. Într-o clipită, ca și cînd în taințele memoriei sale s-ar fi aprins pe neașteptate o lumină violentă, revăzu drumul spre rîu, pescuitul, prînzul, apa izvorului. Cînd gîndul ajunsese aici, greața aceea cumplită îl chirci într-un spasm, îl zgudui. Apa izvorului... Iată, simțea încă în gură gustul acela dulceag de plantă strivită. Și deodată, ca într-o străfulgerare, i se arătă dinainte acea unduire maronie ce tulbura valurile. „De acolo mi se trage !” rosti el, iluminat. „De la apa pe care am băut-o la amiază. Fiindcă izvorul nu mai era curat. Căzuse în el seva unor ierburi adormitoare... Asta trebuie să fie”.

Întrucîtva liniștit acum, deoarece găsise răspuns la una din întrebările ce-l frămîntau, Barbă-Cot reîncepu să cerceteze împrejurimile. Soarele scăpătase pe jumătate dincolo de munți, umbre lungi dungau dealurile și fîșiile de fînețe. Barbă-Cot urmă liniile lor, dinspre munte spre sine, fixîndu-și, unul după altul, o seamă de repere : „Iată, acolo e Podul de lemn, apoi Rîul-cu-Anini, bulboana numită *La tun* și casa lui moș Cicuță ; dincolo

sînt Grohotele, Cîmpul cu ferigă, în partea cealaltă Izvorul și Sălcile scorburoase... Fantastic !” exclamă el, uluit. „Dar e simplu, atît de simplu ! Nici nu-mi vine să cred. Uite, uite drumul spre deal, pădurea... Va să zică așa ?” Barbă-Cot vru să privească în jos, dedesubtul ferestrei și, aplecîndu-se, își izbi bărbia de pervaz și fruntea de gratii. Putu desluși totuși o parte din zid și din incinta pustie în care, peste tufe de alun și peste ierburile sălbatice, se lăsa înserarea. „Mă aflu deci în Cetățuia părăsită”, șopti el îngîndurat. „În una din odăile de sus, judecînd după înălțimea la care mă găsesc. Dar cum de-am ajuns aici ? Am venit singur ? M-a adus cineva ?”

Se frămînta în zadar, scotocind cu infrigurare în somnul memoriei. Un întuneric de nepătruns se întindea dincoace de clipele — ele inșele tulburi — în care sorbise apa misterioasă a izvorului. Știa doar atît că undele reci îi înghețaseră singele și că se lipise de trunchiul cald, viguros, familiar al bătrînului anin. Apoi — nimic. Beznă și tăcere, un abis gelatinos din care revenise, cu greu, după destulă vreme... Ce se întîmplase așadar între timp ? Era de presupus că Barbă-Cot adormise acolo, rezemat de scoarța călduță a bătrînului anin, că se scufundase într-un somn profund, paralizant. Dacă era așa, cum de ajunsese aici, în încăperea aceasta, situată la catul de sus al Cetățuii părăsite ? Nu exista decît un singur răspuns : îl cărase cineva. Nu era de crezut că fusese în stare să vină singur... Atunci își aminti acel foșnet bizar din tufișuri și evenimentele se legară brusc între ele. „Am priceput”, murmură el. „Acum am înțeles, în sfîrșit. Cineva, nu știu încă cine, mi-a pus o băutură ador-

mitoare în apă, vroid să mă ia și să mă închidă aici..." Propriile gânduri îl speriară. „Cum adică să mă închidă?” Se întoarse fulgerător spre peretele din spatele său, cel opus ferestrei. Acolo era o ușă grea, de stejar, o ușă în mijlocul căreia se afla o ușiță, asemănătoare unui oblon, încuiată, desigur, și ea, pe dinafară.

Barbă-Cot se apropie, prinse de clanță și zgâlții. Zadarnic. Ușa nici nu se clinti, era masivă și tenace, ca un zid. „Să bat?” se gândi el. „Nu, își răspunse, mai bine aștept. În cele din urmă tot se va lămuri și povestea aceasta.”

Și, calm, înțelept, cum îi era felul, Barbă-Cot adună paiele la un loc, se așază deasupra și așteptă. El nu cunoștea nici aminarea, nici graba, nici nepăsarea, nici nerăbdarea. De aceea, pentru el, timpul nu se scurgea nici mai repede, nici mai încet decât îi stătea în fire. Și orice lucru se găsea, exact la depărtarea la care se găsea. Ca și acum. Orez trecură egale și clare, aducând cu ele mai întâi înserarea deplină, apoi noaptea neagră, apoi noaptea inundată de lună. Barbă-Cot stătea pe grămăjoara de paie și privea schimbările luminii la fereastră. Somn nu-i era. Dormise adânc, dormise destul, acum aștepta și atât, pregătindu-se parcă pentru aventura pe care presimțea, pe care știa că o va trăi. Aștepta și își amintea nenumăratele peripeții, nenumăratele întâmplări uluitoare pe care le străbătuse. Cite nu fuseseră, într-adevăr! Și cât de fascinante se dovediseră toate. Dar, între ele, cea mai plină de farmec, cea mai aproape de sufletul lui rămăsese întâlnirea cu Dodoacă și Biciușcă. Încă și acum, după atita vreme, resimțea — la fel de vie — tristețea despărțirii de ei. Retrăia dimi-

neața aceea înmiresmată și înflorită, îl vedea pe Lancelot urcându-i în sa și ducându-i cu el, îi vedea pe Dodoacă și pe Biciușcă făcând semne de rămas-bun, se vedea pe sine... „De fapt, de ce mă intristez?” își zise el deodată. „Îi regăsesc, în închipuire, de cite ori doresc. Au plecat, e drept. Dar, dacă mă gândesc bine, sintem cu toții, împreună, oricând și oriunde.”

Și își reluă așteptarea, se lăsă cuprins de febra viitoarelor peripeții, așa cum se lăsă cuprins de razele reci și argintate ale lunii ce se oprire parcă în dreptul ferestrei și privea înăuntru.

Capitolul IV

ÎN CARE FACEM CUNOȘTINȚĂ CU MATRAC, CIUDATUL, ÎNFRICOȘĂTORUL LOCATAR AL CETĂȚUI PĂRĂSITE

Îl smulse din reverie scrișnetul unor balamale neune și, în aceeași clipă, o lumină chioară, gălbuie

gonitorul prietenilor săi Dodoacă și Biciușcă ? Nu din pricina blestematului de vrăjitor îi alungase Lancelot pe cei doi ? Toate necazurile bunilor lui prieteni aveau drept cauză uneltirile vrăciului. Și acum ce mai punea la cale acest Merlin ? Cum de putuse el, Barbă-Cot, să creadă că pocitania a dispărut, că-i va lăsa în pace ? Lancelot spusese atita doar, că nu l-a mai găsit, că rătăcește pe undeva. În timpul și în spațiul fără sfârșit. Iar el, naivul de Barbă-Cot, a nădărdit că Merlin nu mai este sau că, măcar, a uitat afrontul pe care Dodoacă și Biciușcă i l-au adus, fără să vrea și fără să știe... Că a uitat și acea presupusă ofensă și ajutorul dat de Barbă-Cot celor doi... Or, iată că Merlin n-a uitat nimic și că Barbă-Cot e acum în puterea lui. Cît despre Dodoacă și Biciușcă, cine știe care le e soarta...

„Trebuie să aflu cît mai multe de la prostovanul acesta”, își zise Barbă-Cot, încercînd să-și păstreze calmul. „Abia după aceea voi căuta o cale de a ieși din primejdia în care mă găsesc. Primejdie care s-ar putea să-i amenințe și pe prietenii mei...”

— Ai amuțit ? îi întrerupse gîndurile Matrăc. Ce naiba faci ? Am înțepenit tot așteptînd să te hotărâști...

Și, pentru a-și mai odihni brațele și grumazul, și le trase dincolo dispărînd pentru cîteva secunde.

— Dacă nu vrei mîncare, zise el, ivindu-se iar, spune și te las în pace. O să mă chemi tu cînd te-o îmboldi foamea. De altfel, continuă el pe alt ton, mîine plecăm, avem de străbătut un drum lung, două-trei zile de mers, trebuie să prinzi puteri, să rezisti... Îmi închipui că nu vrei să te duc în spate. Eu, oricum, n-am de gînd să fac așa ceva. Deci,

ar fi mai bine să mînci, ți-am adus o fiertură grozavă... Hai, lasă mofturile, în curînd trebuie, într-adevăr, să pornim la drum...

Barbă-Cot îl aținti cu privirea.

— Să pornim la drum ? întrebă el. Încotro să pornim la drum ?

— Ei, încotro ! rise Matrăc. Asta-i bună ! Ai să vezi tu încotro. Plecăm spre un loc foarte, foarte frumos. Uite, fiindcă ești așa de curios, am să-ți spun. Spre un loc din cale-afară de încîntător. Unde, pe deasupra, te vei întîlni cu niște prieteni de-ai tăi... Ei, ce zici ?

Urișul vorbea rar, cu o intonație glumeață, apăsînd cîte un cuvînt, zîmbind cu înțeles, ridicînd, la rîstimpuri, vocea.

— Niște prieteni foarte buni, insistă el. Ha, ha, ha... Ce-o să vă mai bucurați cînd vă veți re-vedea. Ha, ha, ha...

— Și dacă nu vreau să merg ? îi întrerupse Barbă-Cot.

Matrăc se opri din hohotit și, schimbîndu-se brusc la față, rosti cît se poate de grav și de amenințător :

— Atunci mă obligi să te leg, să-ți tom pe gît licoarea ce te-a adormit ieri și să te car așa, ca pe un balot, pînă la Castelul de calcar... Dar te asigur că n-ar fi bine pentru nici unul dintre noi. Pentru mine fiindcă aș asuda din greu, iar pentru tine... Ție aș avea eu grijă să-ți fac viața și mai amară...

„Castelul de calcar ! ?” înregistră Barbă-Cot. „N-am auzit de el pînă acum. Probabil acolo-i birlogul vrăciului și al slujitorului său. Va trebui să-mi păstrez firea și să-l trag de limbă...”

— Ascultă, Matrăc, rosti el cu voce tare. Ești,

și tremurindă, umplu încăperea.

— Ce faci, amice, tot mai dormi ?

Era glasul puternic și hîrît al unui ins ce-și virise prin deschizătura din ușă capul urîș și brațul drept, de care spînzura un felinar.

— A, te-ai trezit ! rosti el iar, dezgolindu-și într-un rinjet dinții rari, strîmbi, plantați în mijlocul unei bărbi stufoase, zbîrlite, la fel de zbîrlite ca și pletele ce-i înconjurau chipul. Uite, ți-am adus ceva de mâncare... Și, retrăgîndu-și, pentru o clipă, capul din chenarul oblonului, își strecură brațul sting în care ținea un fel de gamelă. Apoi, cu sfortări caraghioase, gîlîind, își trecu din nou capul prin deschizătură. Acum stătea înghesuit, ca împăiat, cu amîndouă miinile și cu țeasta virite în interiorul încăperii. După mărimea capului, a gîtului și a brațelor, Barbă-Cot înțese că are de-a face cu un individ mătăhălos, cu unul din acei bărbați puternici, robuști, dar greoi, la trup și la minte. O ființă stupidă și primejdioasă...

— Haide, răcni matahala. Vino și ia gamela. Nu ți-e foame ?

Barbă-Cot îl privea, însă, îngîndurat, fără să se cîntească. Individul avea o frunte îngustă, năpădită de un păr aspru și des, niște ochi mici și apropiati de rădăcina nasului, o căutătură opacă și sigură de sine. În apele ei nu se citea decît un început de nedumerire.

„Trebuie să fie cum prostănac“, gîndi Barbă-Cot, în timp ce uriașul îl cerceta, la rîndul său, curios și intrigat. „Prostănac de-a binelea. Uite cum stă, nici nu-i trece prin minte că o asemenea poziție e și incomodă și... periculoasă...“

Și în mîntea lui Barbă-Cot se infiripă un gînd,

încă tulbure, încă nedeslușit, un gînd de care el însuși abia dacă ar fi putut să-și dea seama.

— Nu vrei să mîncîci ? De ce ? stăruia uriașul. De ce te holbezi așa la mine ? Dacă ți-e foame și vrei să mîncîci, bine, dacă nu, treaba ta. N-o să stau eu acuma să te rog...

— Cine ești ? îl intrerupse Barbă-Cot.

Celălalt deschise larg ochii, ca și cum întrebarea — cu totul firească — l-ar fi surprins peste măsură.

— Eu ? Îngîna el, după ce-și reveni din uimire. Păi, nu mă cunoști ?... A, da, da. E drept, n-ai de unde. Dar ai să mă cunoști în curînd, strigă el, izbucnind într-un ris îngrozitor : Ha, ha, ha... De fapt, reluă, încercîndu-se, ai și început să mă cunoști. Nu ?

Și rîse iarăși, din toate puterile, zgîlîind gamela, din care săriră cîțiva stropi pe podea, și felinarul, a cărui flacără pilpîi și proiectă pe ziduri un amestec schimbător de lumini și de umbre.

— Eu sînt Matrac, amice. Acesta e numele meu. Matrac. Și nu am o slujbă oarecare. Pariez că nici măcar nu bănuiești cu ce mă îndeletnicesc. Ei, află că sînt slujitorul vestitului vraci Merlin, de care cred că ai auzit... Sau mă înșel ?

Matrac se opri și-l privi pe Barbă-Cot cu subînțeles :

— Nu mă înșel, așa-i ? Ha, ha, ha... Nici pomeneală să mă înșel. Ehe, amice, reluă el după o scurtă pauză, rău ai făcut supărîndu-l cîndva pe Merlin, ascultă-mă pe mine...

De data aceasta, Barbă-Cot tresări cu adevărat. Nu mai era de glumă. Firește că știa cine e Merlin. Știa, din păcate, prea bine. Nu fusese Merlin, pri-

într-adevăr, mai voinic decît mine. Poți, dacă vrei, să mă legi și să mă duci în spate. Dacă-i așa — și așa este — atunci nu pricep de ce nu ți-ai legat încă de ieri... De ce ai mai întîrziat, dîndu-mi băutura aceea, aducîndu-mă aici și așa mai departe? Sau, de ce, o dată adormit, nu m-ai umflat în cîrcă și n-ai plecat cu mine cu tot spre Castelul acela de calcar? Nu era mai simplu pentru tine să fi pornit încă de ieri? Ce rost a mai avut popasul de aici, noaptea aceasta?

— S-ar fi putut și-așa, admise Matrac. Adică s-ar fi putut să te adorm și să te iau pe sus, purtîndu-te, ca pe un sac, pînă la Castel. Căci nici nu putea fi vorba să te prind și să te leg neadormit. Te-ai fi zbatut, și fi strigat după ajutor, toată pădurea ar fi aflat ce se întîmplă. Iar Merlin mi-a atras atenția să fac totul în cea mai mare taină... Dar gîndește-te și tu, chiar așa, adormit, cum te-aș fi dus eu atîta drum fără să fiu văzut? Ce-ar fi zis unul și altul, întîlnindu-mă cu tine, legat fedeleș, pe umeri? E mult mai bine să ne înțelegem și să călătorim ca doi prieteni... Ți-am spus doar, Merlin dorește ca nimeni să nu bănuiască nimic, ca dispariția ta să treacă neobservată, măcar o vreme... În plus, adăugă el, nici nu ești chiar așa de ușor. M-aș fi deșelat cu ditamai piticul în cîrcă... Atîta drum! De aici, pe riu în sus, pînă-n inima muntelui, la izvoare... Oho!

Lui Barbă-Cot nu-i scăpăra amănuntele privitoare la locul unde se afla Castelul de calcar și la calea de urmat într-acolo. Dar nu comentă în nici un fel cuvintele uriașului.

— De ce, glăsuî el, dorește Merlin ca nimeni să nu bănuiască nimic? Iartă-mă, dar nu înțeleg

Doar el e puternic, nu cred că se teme de mine și de prietenii mei...

— Este, se repezi Matrac. Dar nu ca altădată. Vrajile lui nu mai au putere peste tot, ci numai în Castelul de calcar. Sînt legate de un lucru mărunț, de un singur lucru pe care însă — zise el deodată, dîndu-și seama că vorbise prea mult — nu ți-l dezvălui oricît ai stăruî.

— Nici nu stăruî, îl liniști Barbă-Cot. Nu mă interesează nici vrăjile lui, nici de ce lucru anume sînt legate ele. Nu pricep însă cum de ai știut că voi veni aici, în apropiere, la pescuit... Și apoi, ce făceai dacă mă însoțeai unul dintre prietenii mei? Numai întimplarea a făcut să fii singur. Văd că ai adus și undițele și peștele. De ce? Purtarea ta este atît de incilcită, încît îmi dă dureri de cap, zău așa...

Matrac zîmbi, clătîna din cap cu un aer plin de viclenie, se retrase dincolo să se odihnească nițel, și, după puțin, reapăru.

— Să le luăm pe rînd, zise el. Cît privește pescuitul, m-am interesat. Am întrebat în dreapta și-n stînga unde poți fi găsit (m-am prefăcut că habar nu am) și am aflat, în cele din urmă, la han, că ai obiceiul să vii, în primele zile ale lui septembrie, la pescuit, aici, lîngă Cetățuia părăsită. Ce-ți închipui? strigă el, triumfător. E mai bine de-o săptămînă de cînd dau tirocoale pe-aici, așteptîndu-te. Iar dacă te însoțeai careva, m-aș fi descurcat eu într-un fel oarecare. În cel mai rău caz, vă luam pe amîndoi sau pe toți trei. Ha, ha, ha! rise el iarăși, sigur de sine. Norocul lor că au rămas acasă. De altfel, ceilalți nu mă interesează, n-am nimic cu ei. Pentru tine, numai pentru tine am bătut calea pînă aici... Cît despre undițe și pește, de ce să le fi lăsat acolo?

Eu sînt stringător, gospodar, poate ne trebuie. În afară de asta, adăuga el, clipind din ochi, luîndu-le am sîters orice urmă. Se ştie că ai plecat la rîu, dar acum nimeni nu va şti dacă ai şi ajuns acolo sau nu. Ei, ce zici? Bine plănuit, nu-i așa? — Dar hai o dată, răcini el. Ori iei gamela ori plec, m-am săturat să stau așa, spînzurat peste uşă...

— Matrac, îl întrerupse iar Barbă-Cot, în a cărui minte gîndul acela tulbure, abia înfiripat, se contura tot mai limpede. Nu mi-e foame deocamdată. Te-aş ruga, dacă nu te superi, să revii peste vreo oră, două. Atunci poate am să mînc şi, în orice caz, vom clarifica totul între noi. Îţi promit însă, de pe acum, că nu voi striga după ajutor, că nu voi scula pătura în capul tău. Poţi să fii liniştit în privinţa aceasta.

— Îmi promiţi? întrebă Matrac, nevenindu-i să creadă că lucrurile au mers atît de uşor. Nu vei striga deloc, deloc? Nu-ţi vei chema prietenii să te scoată din încurcătură?

— Nu, răspunse Barbă-Cot. La ce bun? Nu-i voi chema, îţi promit, ai cuvîntul meu...

— Foarte bine, foarte bine, mormăi Matrac. Eşti un băiat deştept. Ți-ai dat repede seama cu cine ai de-a face, nu-i așa? Ehe, cu Matrac nu-i de glumit. Mă bucur că ai priceput atît de iute lucrul acesta... Bine, mă întorc mai tîrziu.

Şi uriaşul, încîntat, tocmai vroia să-şi scoată iarăşi capul şi braţele din odaie, cînd Barbă-Cot îl opri:

— Stai, numai o clipă. Spune-mi atîta doar: ce vei face la Castelul de calcar? Aş putea şti de ce mă duci acolo?

Matrac îl privi uluit şi izbucni în ris. Hohotea

cu atîta poftă, că felinarul şi gamela dăntuiau nebu-neşte, izbindu-se, din cînd în cînd, de uşă, ba chiar uşa însăşi, lovită de pieptul şi de ceafa uriaşului, scîrţîia din Țîţîni.

— De ce te duc acolo? Ha, ha, ha! urla Matrac, sufocîndu-se de atîta ris. Vrei să ştii ce vei face la Castelul de calcar? Ha, ha, ha! O, te vei distra de minune, poţi fi sigur de asta. Şi nu vei fi singur, nu, vei avea companie, vei fi între prieteni... Ți-am zis doar şi mai înainte, te vei întîlni cu nişte buni prieteni acolo...

Şi iar rise cu lacrimi, holbindu-şi ochii saşii către Barbă-Cot, care îl privea neclintit.

— Ce vei să spui? întrebă încet Barbă-Cot. Cum adică mă voi distra? Ce înţelegi tu prin asta? Îmi dau seama că, de fapt, glumeşti, că încerci să-ţi baţi joc de mine. Cum adică voi fi între prieteni? Ai spus-o şi mai înainte, într-adevăr...

Matrac încetase să ridă, avea acum o uitătură timpă, încărcată de cruzime.

— Simplu, articulă el răguşit. Te voi zvîrli în pivniţele castelului. Castelul este clădit peste nişte peşteri de calcar, cu ape ce curg în adînc, cu stalactite şi stalagmite. E mult calcar acolo. Şi sînt o sumedenie de varniţe părăsite. Numai cîţiva din pereţi laterali ai peşterilor sînt de granit, de granit negru, înnegrit de umezeala aceea veşnică. După cum îţi poţi imagina, e un loc încîntător. Mda! Atîta doar că nu-l vei mai părăsi niciodată. Dar — cum îţi spuneam — nu vei fi singur. Da, da. Stăpînul meu, vrăciul Merlin, s-a gîndit la toate. Repet: vei fi între prieteni...

— Vorbeste desluşit, strigă Barbă-Cot. Ce tot o-ntorci şi-o răsuceşti? Care prieteni?

— Oho! Ia te uită. a prins mutul glas, se minună Matrac. Ești nerăbdător să afli care din prietenii tăi se ofilesc în beciul castelului. Ei bine, îți mai amintești de Dodoacă și de Biciușcă? Sau i-ai uitat? Oricum, Merlin nu i-a uitat. N-a uitat jignirea pe care i-au adus-o atunci, demult, când s-au mirat de urîtenia lui și nici jignirea pe care tu i-ai adus-o, gâzduindu-i...

Barbă-Cot înlemnise. Privea chipul uriașului, clătînind din cap în neștire.

— Merlin nu iartă, completă Matrac. Se răzbună întotdeauna. Și acum se va răzbuna.

Dar Barbă-Cot părea că nu-l aude.

— Nu se poate, murmură el. Nu-i cu putință...

— Ba e, îl contrazise Matrac. De altfel, ai să te convingi în curînd că-i așa. Dar acumă mă duc, am amorțit de cînd stau așa.

Își trase cu precauție capul, lovindu-se cu bărbia de pervaz, apoi brațele, oftă ușurat și dispăru în negura coridorului. Oblonul se închise cu zgomot surd, în lemnul ușii. Dar, numaidecît, se deschise iarăși, și chipul lui Matrac umplu, ca un spectru, cadrul ferestruicii aceleia sumbre.

— Am uitat ceva, zise el rînjind. Nu-i vorba doar de Dodoacă și de Biciușcă. Și Lancelot, stăpînul și protectorul lor, e cu ei. Doar tu mai lipseai. Acum, însă, te-am înhățat și pe tine. Or să vă putrezească oasele la toți patru, pe veci, în pivnițele Castei-lui de calcar.

După care ferecă oblonul și se îndepărtă, tro-păind pe lespezele reci și sonore.

Capitolul V

ÎN CARE BARBĂ-COT IZBUTEȘTE SĂ SCAPE DIN CETĂȚUIA PĂRĂSITĂ

Barbă-Cot, năuc, fără un gînd, ascultă zgomotul pașilor lui Matrac, pînă cînd aceștia se pierdură undeva în tainițele, în labirintul Cetățuiei. Luna coborî simțitor spre apus, își trimise razele, ca și atunci cînd răsărise, în zăbrelele ferestrei, apoi lunecă lin după munți. Un întuneric ciudat, fărîmițat, ca un nor de cenușă, umplu încăperea. Și liniștea ascundea în sine un fel de freamăt, un țiuț mă-runt și nerăbdător, ca o încordare, ca un tremur. „Vin zorile!”, își zise deodată Barbă-Cot. Și mîntea lui, goală pînă atunci de orice gînd, începu să lucreze încet, după legea ei, mestecînd amintiri, impresii, cuvinte, proiecte. Dar Barbă-Cot nu-și dădea încă seama de tot ce se petrece acolo, în străfundurile sufletului său. Cele ce i se întîmplaseră și cele aflate de la Matrac îl copleșiseră cu totul, îi

tulburaseră limpezimea aceea a simțirii și a minții care ne face să fim mereu prezenți între ființele și lucrurile ce ne înconjoară. Dar mecanismele rațiunii lucrau, fără ca el să știe, și lucrau în favoarea lui și a prietenilor lui. „Se apropie zorile”, repetă el, absent, ca și când un altul ar fi rostit cuvintele acestea, chemându-l, avertizându-l. „Se apropie zorile, trebuie să mă grăbesc.” Și chiar în secunda când vorbele acestea îi rătăceau prin creier, Barbă-Cot se reculese, tresărind, și privi cu alți ochi în jur, cu niște ochi uimiți, întrebători, ca ieșii dintr-un vis. „Trebuie să mă grăbesc”, se înversună glasul lăuntric, urcînd, ca o rază plăpîndă, din abisurile ființei. „De ce? De ce să mă grăbesc? Ce anume să fac?” se adresă voința lui Barbă-Cot celui îndemn stăruitor din adînc. „Ce trebuie să fac?”

Și iată, într-o frîntură de clipă, gîndul acela nedeșlășit, care-i dăduse tirocale mereu, se lămurii pe deplin, se arătă, neînchipuit de clar și de puternic, luminîndu-i ființa pînă în cele mai ascunse colțoaie. „Vai, cît timp am pierdut!” murmură Barbă-Cot. „Te pomeniști că s-or fi scurs citeva ceasuri bune de cînd zac așa, în amorteală, în letargie. Or, nu e vremea acum de stat cu minile-n sîn. Nu e vreme de irosit. Acuși vine Matrac...”

Se ridică și prinse să se descingă în grabă, desfăcîndu-și, cu mișcări iuți și sigure, brîul de lînă țesut în diferite culori, lung de trei-patru metri. Brîul acela, și frumos și rezistent, îi fusese dăruit, cîndva, de un vechi prieten de-al lui, pe nume Ion, cînd Barbă-Cot trecuse prin sat și îi călcase, ca în nenumărate alte rînduri, pragul.

Barbă-Cot se descinse, deci, și — cînd isprăvi — îndoi brîul și făcu la mijloc un laț. Apoi se pîti

lîngă ușă, se ghemui jos, la baza ei, și zvîrlî, de mai multe ori, lațul spre ușa de sus, măsurînd atent distanțele și privind amplexarea mișcării și depărtarea brațului de corp. În cele din urmă, mulțumit, încetă aceste manevre stranii și se puse din nou pe așteptat, cu inima bătîndu-i rar și intens, sub presiunea uriașă a emoției.

Nu așteptă mult. O jumătate de oră să fi trecut? Sau o oră întreagă? Barbă-Cot n-avea de unde să știe. Oricum, asta nu mai prezenta mare importanță acum, cînd hotărîrea sa era luată și pregătirile pentru înfăptuirea ei terminate. În fine, poate că se scursese mai bine de o oră, totuși... Fapt e că, deodată, pașii uriașului se făcură auziți. La început rari, apăsați, unul greu, izbind piatra, celălalt tirșit — ca o ușurare. Liniștea cumplită a zorilor făcea perfect perceptibile diferențele acestea. „Auzi-l, urcă, acum e pe scări”, gîndi Barbă-Cot. „Așa cum am bănuit, odaia în care mă aflu e la catul de sus al Cetățuii.” Într-adevăr, însuși ecoul pașilor proba că uriașul străbate scara spiralată din inima zidirii. Căci, de pildă, sunetul iscat de o călcătură nici nu apuca să se stingă, preluat și amplificat cum era de cutia de rezonanță a turnului, că îl și ajungea din urmă zgomotul pasului următor. Atunci, cădeau împreună în golul de sub trepte, ca într-o bolgie, ca într-o văgăună. Și acolo li se adăuga un nou cuplu sonor, apoi altul și altul, însoțind înaintarea lui Matrac spre coridorul de sus cu un vuiet persistent și înfricoșător.

De-a lungul culoarului, rezonanța era cu totul alta. Ritmică, egală cu sine, decisă. Amenințătoare. Tot mai amenințătoare, cu fiecare clipă, cu fiecare pas.

Lipit de lemnul greu și lunecos al ușii, Barbă-Cot auzea cum crește, secundă de secundă, zgomotul pașilor lui Matrac pe lespezile coridorului. Făcea eforturi să-și stăpânească neliiniștea, să-și oprească tremurul brațului. Un pas, încă un pas. Rap! Rap! Și iarăși: Rap! Rap! Încă un pas, și încă unul... Apoi, tăcere. Un mormăit. Clinchetul cheilor. Lunecarea lor pe verigă. „Acum“, își zise Barbă-Cot, lăsându-se într-un genunchi și încordându-și întregul trup. „Acum!“

Ușița se deschise și căpățîna lui Matrac, țepoasă ca un tufiș, cu pata alburie a obrazului undeva la mijloc, pătrunse în încăpere.

— Ei, micuțule, tot nu te-a răzbit foamea? răcni el numaidecît. Ei? Uite...

Dar nu mai apucă să termine ce avea de spus. Într-o clipită, Barbă-Cot lansă lațul și cuprinse necruțător grumazul lui Matrac. Brațele uriașului erau dincolo de ușă, nu se putea ajuta cu ele. Și Barbă-Cot ținea zdravăn de briu, înfășurându-i, de cîteva ori, capetele, pentru mai multă siguranță, în jurul cîrligelor de la zăvoare.

— Descuie ușa, zise el. Descuie ușa, altfel vei pieri.

Și, pentru a fi mai convingător, smuci cu putere de briu.

— Nuuu! urlă uriașul, încercîndu-se. Nuuu! Dă-mi drumul, dă-mi drumul... Nuuu!...

Ochii îi ieșiseră din orbite, erau injectați și plini de lacrimi, un fir de salivă i se scurgea din colțul gurii și se risipea în barbă.

— Să știi că nu glumesc, zise Barbă-Cot. Nu-mi place ce fac, dar n-am de ales. Tu și cu Merlin m-ați împins la aceasta. Eu sînt pașnic din fire, voi m-ați

obligat să mă apăr, voi, cu vicleniile, cu uneltirile și răutățile voastre...

Și Barbă-Cot trase iarăși de laț, silindu-l pe uriaș să se aplece, atît cît îi îngăduia deschizătura, spre podea.

— Nuuu! gemu el. Și prinse să lovească disperat cu genunchii și cu brațele în ușă. Se auzi gâmla rîstogolindu-se pe dale, apoi un zgomot de sticlă spartă.

— Aha! strigă Barbă-Cot. Praf s-a făcut felinarul! Știi ceva? M-am răzgîndit, nu te mai sugrum. Nu mai e nevoie. O să arzi de viu, ca un șobolan, nenorocitul!

— Nuuu! urlă iarăși uriașul, îngrozit, zvîrlind din picioare pentru a îndepărta de lângă sine resturile felinarului. Dar petrolul se vărsase și acum, desigur, ardea molcom, întinzîndu-și flăcările palide în jurul tălpilor lui Matrac, cuprinzîndu-i treptat gleznele și urcînd, sinuoase, spre genunchi.

— Deschide ușa, îl sfătui Barbă-Cot. Înțelege o dată că nu ai scăpare. Eu, oricum, voi ieși de aici, fie că-mi deschizi, fie că nu. Voi aștepta să arzi, va arde, poate, și ușa... La o adică mă strecoar și prin ușița aceea de sus. Dar n-aș avea nici o bucurie să te văd în flăcări. Așa că e mai înțelept să m-ascuți. Fă bine și deschide. Ai cheia de la ușa mare la tine?

— Da! răcni Matrac, scos din minți. O am, firește o-o am, dar nu-ți deschid. M-ai păcălit, ticălosule!

Privirea lui care, înnebunită de ciudă și de groază, împăienjenită de sînge, aproape că nu mai vedea nimic în jur, se concentră o clipă, își recăpătă, cît de cît, vigoarea și se aținti, încărcată de o ură nesfîrșită, asupra lui Barbă-Cot.

— Cum vrei, zise acesta calm. N-ai decît să nu deschizi. Un individ cu voința ta este, într-adevăr, în stare să îndure chinul arderii de viu. Nu-i așa ?

În acel moment, uriașul scoase un strigăt îngrozitor și, zbatîndu-se, se izbi violent cu ceafa de dunga deschizăturii. Genunchii săi loveau atît de tare în ușă, încît lemnul suna adînc și îndesat, părea că va ceda, că se va sparge.

— Vezi ? zise Barbă-Cot. A început să te mistue focul. Ascultă de mine, e mai cuminte să deschizi. Te rog să mă crezi, îți repet, îmi pare rău că am ajuns aici. Dar tu ești de vină. Eu am o inimă bună : dacă deschizi și mă lași să plec liniștit, uite, îți promit, îți desfac și eu lațul.

— Nuuuu ! gemu stîns Matrac, pe al cărui obraz se prelingea un pîrîș de sînge. Se rănise, desigur, la ceafă cînd cu izbitura aceea. Nuuu ! reluă el.

Dar Barbă-Cot își dădu seama, după mișcările uriașului, că acesta scotocește în buzunar după chei...

Nu se înșela. Peste cîteva clipe, fierul zăvorului scrișii, barele se mișcă și Barbă-Cot împinse ușa exact atît cît să poată trece, cît să se strecoare afară din încăperea unde fusese ostatec, din încăperea aceea unde se zbatuse o noapte întreagă, ca într-un coșmar. Acum ușa grea a încăperii era deschisă iar el, Barbă-Cot, datorită istețimii sale, era iarăși liber...

Se făcuse ziua. În coridor pătrundea, prin ambrazuri, suficientă lumină pentru a găsi scara ce ducea la catul de jos și la ieșirea din Cetățuie. Barbă-Cot își întoarse privirile într-o parte și-n alta, scrutînd întunecimea ce se risipa. Alături, Matrac se agita furios, scuturîndu-și picioarele pe care fluturau cîteva flăcărui încăpăgînate. Umezeala leșpezilor le slăbise pe celelalte, abia mai pîl-

pliau, atingînd, fără vlagă, tocul ușii și sabotii de lemn ai matahalei. Pe glezne, însă, unde, neîndoios, căzuseră o sumedenie de stropi încinși cînd se spărsese felinarul, se desluseau arsuri ușoare, pielea era înroșită și acoperită cu urme de funingine.

— Uite, îți slăbesc lațul, îi spuse Barbă-Cot. Vei putea scoate capul și, apoi, virîndu-ți brațele, vei izbuti, cu oarecare strădanie, să te dezlegi. Îți va lua ceva timp, dar, înțelege-mă, am și eu nevoie de un anumit răgaz pentru a mă îndepărta. Ce să fac ? Nu am încredere în tine, nu te pot dezlega cu totul încă de acum. Dar focul îl sting eu...

Și, vîzînd o ploscă enormă la briul lui Matrac, întrebă :

— Apă ai în plosca aceasta ?

— Apă, răspuse Matrac. Ce vrei cu ea ?

— Să sting focul.

— Nu ! zbireră Matrac, acoperind plosca cu palma. Lasă plosca în pace. Îmi trebuie apa. Mai bine ard de viu decît s-o arunc. Lasă plosca la locul ei. Stinge cu haina...

— Bine, îl liniști Barbă-Cot, nedumerit de înverșunarea subită a celui alt. De ce urli așa ? N-am de gînd să-ți iau plosca, fii pe pace.

Și ucise flăcările, pe rînd, acoperindu-le cu haina, strivindu-le, sufocîndu-le.

— Degeaba te bucuri, îl amenință Matrac, cu o voce răgușită. Tot te prind eu. Nu scapi tu de mine. Iar pînă atunci vor plăti prietenii tăi suferința și umilința mea de acum. O să am grijă să plătească și pentru pedeapsa pe care o voi primi eu de la Merlin. Nu las eu nimic neplătit, poți fi sigur de asta...

— N-o să ai prilejul să te răzbuni, îi răspuse Barbă-Cot. Îmi voi salva prietenii, să știi !

— Ha, ha, ha ! rise uriașul. Nu mai spune !
Îi vei salva ? Mă faci să rid, deși mă dor toate alea.
Hai, mai bine dezleagă lațul și cară-te. Îți făgăduiesc
că n-o să alerg după tine, deocamdată e pace între
noi... Cît despre prietenii tăi... Auzi vorbă : li
salvează ! Zău că mă faci să rid, habar n-ai ce vor-
bești.

Și scoase un fel de geamăt sacadat, un ris care
numai ris nu era, un horcăit ce-ți dădea fiori.

Barbă-Cot nu mai zise nimic. Desfăcu brîul din
cîrligele zăvoarelor, își luă traița cu pește, undi-
țele și porni grăbit înspre scări. Ajuns lângă balus-
trada de piatră, se opri :

— Ascultă, Matrac, rosti el. E treaba ta dacă
mă crezi sau nu. Dar să știi că-mi voi scoate prie-
tenii de sub puterea ta și a lui Merlin. Eu nu mă
tem de voi. Și, oricît ați fi voi de puternici, eu sînt
mai puternic decît voi. Ține minte.

Matrac răspunse ceva, dar Barbă-Cot nu-l mai
auzi. Coborî scările în goană, ajunse în coridorul de
la parter și alergă spre ieșire. Zorii îl întîmpinară,
livizi, cenușii, învăluindu-l în răcoare și în mi-
reasma crudă a ierburilor și a copacilor încețoșați,
somonoroși. Îi era frig, un fior îl scutură din creștet
la călcîie. „Oboseala”, gîndi el. „Oboseala își spune
cuvîntul. Mă voi odihni o zi, două și apoi...” Intră
în finul unduitor, străbătu poiana și se afundă în
pădure. Nici măcar nu-și mai întoarse privirea spre
Cetățuia părăsită, care rămase în urmă, cu negura,
cu scările, cu coridoarele și odăile ei, cu silueta
hidoasă a lui Matrac, rămasă undeva, în urmă, tot
mai tulbure și mai neclară, aidoma unui vis cîmplit,
aidoma unui coșmar.

Barbă-Cot înainta pe poteca din pădure, se

grăbea înspre casă, împins parcă din spate de razele
soarelui care tocmai răsărise. „A fost un vis, a fost
aieveau ?” se întreba el, din timp în timp. „Poate că
am adormit pe malul rîului și am visat totul...” —
„Nu, n-a fost vis”, își răspundea tot el. „Din păcate,
n-a fost vis... Căci nu m-am trezit pe malul rîului.
Numai dacă nu cumva totul, totul e-un vis. Oricum,
va trebui să mă ađnesc în acest vis pînă la capăt...”

Soarele se înălțase pe cer, cerul era senin, viața
își dezvelea, încă o dată, nesfîrșita ei frumusețe.
„Sînt fericit”, se gîndea Barbă-Cot. „Mă apropî de
casă. Voi rămîne pe loc cîteva zile, voi chibzui ce
și cum, pe urmă... Pe urmă voi porni în căutarea
prietenilor mei. Da, așa voi face...”

Cărarea șerpuia printre trunchiuri, strepită cu
soare și cu pete de umbră, nu se zărea nici un nor,
cît de mic, cît de neînsemnat și de risipit, pe botă
albastră. „Ce toamnă frumoasă !” șopti Barbă-Cot.
„Mă bucur că am izbutit, totuși, să prind ceva
pește. Ciudat ! Mă întorc liniștit, cu tolba plină, ca
și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Și, de fapt, cite
nu s-au întîmplat în noaptea aceasta ! Se vor minuna
Labă-de-Fier, Veselaș și Pic, cînd le voi povesti...”

Și Barbă-Cot iuți pasul spre căsuța lui ocroti-
toare și tainică din inima pădurii. Acolo nîcîcind
cei de teava lui Matrac nu vor putea ajunge.

Capitolul VI

ÎN CARE BARBĂ-COT ȘI PRIETENII SĂI ȚIN SFAT DE TAINĂ ÎN CĂSUȚA LOR DIN PĂDURE

Era noapte târziu, dar Barbă-Cot și prietenii săi încă nu se culcaseră. Stăteau în jurul mesei și se sfătuiau. Lampa le lumina chipurile îngrijorate, pîlpîia la răstimpuri, întreținea un joc complicat de umbre prin colțuri, pe pereți și pe tavanul odăii.

— Pe scurt, atît am putut afla de la namila aceea, zise Barbă-Cot, încheindu-și, pentru a nu știu cîta oară, istorisirea. Că drumul urmează albia riului pînă sus, la izvoare, și că locul unde se găsesc Dodoacă, Biciușcă și Lancelot se numește Castelul de calcar. Recunosc, e cam puțin, e, poate, prea puțin. Dar, oricum, e mai mult decît nimic.

— E de-ajuns, interveni Labă-de-Fier. Știm care e calea, știm și direcția în care trebuie să mergem. Ba, dacă nu mă înșel, amintei și de cele două-trei zile necesare pentru a ajunge la țintă. Știm încotro,

știm pe unde, știm cît timp... Așa că...

— Nu te pripîi, îl întrerupse Barbă-Cot. Cunoaștem toate acestea și e bine că le cunoaștem. Dar ceea ce nu cunoaștem e la fel de important. Nu avem habar pe albia căruia din cele trei riuri va trebui să urcăm. Fiindcă Matrac a pomenit de un rîu, dar n-a spus și care anume din cele trei e rîul Castelului de calcar.

Tăcură. Era o liniște atît de profundă, încît se auzeau clar zbaterile flăcăruii în lampa ce trona în mijlocul mesei. Afară, vîntul răvăși frunzișul teilor și cîteva crengi atinsă fereastră.

— Cît o fi ceasul ? întrebă Pic.

Nu-i răspunse nimeni. După o vreme, Barbă-Cot se ridică, se duse la fereastră și privi imensitatea întinericului.

— Trebuie să fi trecut de miezul nopții, rosti el, domol, ca pentru sine. Luna e jos, dincolo de pădure, spre rîu.

— Nu vă e foame ? îndrăzni iar Pic. Nici n-am cinat, cu atîtea discuții. Hai, nu mîncăm ? Să pregătesc cîna ?

Dar nici de data aceasta nu primi răspuns. Barbă-Cot scruta întinericul de afară, iar Labă-de-Fier și Veselaș rămăseseră pe scaunele lor, își frămîntau mîinile în neștire, privind țintă tăbliă mesei.

Pic nu se descurajă însă. Tiptil, pentru a nu stînjeni gîndurile celor trei, ieși din încăpere și se îndreptă spre bucătărie. Întîrzie o vreme, apoi reapăru cu cești și furfuri, cu slănină, brînză și roșii, cu pîine și fructe.

— Haideți, zise el. Haideți la masă. Se poate vorbi și așa, lingă masa cu bucate. Mai ales tu,

Barbă-Cot, ar trebui să gusti ceva, ești obosit, te-a sleit întâmplarea aceasta îngrozitoare. Iar la prînz abia dacă te-ai atins de mîncare. Nu-i bine...

Barbă-Cot se depărtă de fereastră și se așază iar pe scaunul de unde se ridicase mai înainte.

— Ai dreptate, Pic. spuse el. Tot nu rezolvăm nimic, perpelindu-ne așa, nemlîncînd și osteniți. Hai-deți, într-adevăr, să mîncăm și să ne culcăm. Vom vedea ce e de făcut mîine-dimineață, sînt sigur că, în zori, cu mintea limpede și odihnită vom găsi noi o ieșire.

Bucuros că a fost ascultat, Pic orîndui bucatele și îi îndemnă pe pitici să se înfrupte din ele. Dar ei, oricît se străduiau, nu puteau fi nici pofticioși, nici veseli, vestea că Dodoacă, Biciușcă și Lancelot se ofilesc în beciurile umede ale Castelului de calcar nu le dădea pace. Pe chipurile lor se citeau tristețea, îngrijorarea, dar și o hotărîre neclintită. Mestecau îngîndurați, fără a schimba o vorbă, fără a se privi, căutau un răspuns la aceleași întrebări chinuitoare: Unde o fi Castelul de calcar? Îl vom găsi oare? Și, dacă îl vom găsi, vom izbuti să pătrundem dincolo de zidurile lui? Și, dacă vom ajunge dincolo de ziduri, vom fi în stare să-i scoatem la lumină pe cei trei? Cum, prin ce act de curaj, prin ce probă de icsuință, prin ce vicleșug, îl vom putea învinge pe Merlin?

Ca niște ghimpi, ca niște vîrfuri de lance, întrebările acestea cumplite le terorizau nu numai cugetul, ci parcă și trupul. Sub loviturile lor, cei patru — căci nu numai piticii, ci și Pic își pierduse liniștea — tresăreau, din cînd în cînd, invadați de spaimă. Îi aștepta, desigur, o luptă grea, o bătălie necruțătoare, în care vor trebui să biruie, prin răbdare și

pricepere, vrăjile și răutatea lui Merlin.

— Am găsit! strigă deodată Barbă-Cot cu ochii aprinși. Am găsit. Cum de nu mi-am adus aminte mai devreme?

Speriați de strigătul neașteptat al prietenului lor, ceilalți trei tresăriră și își întoarseră privirile nedumerite spre el. Barbă-Cot se uita la ei fără să-i vadă, chipul său se destindea încet, se lumina, încordarea care-l umbrise se risipa ca prin farmec.

— Am găsit, murmură el, zîmbind fericit. Acum știu tot ce trebuie să știu... Am găsit...

— Ce-ai găsit? ridică glasul, în cele din urmă, Labă-de-Fier. Spune o dată, nu ne mai fierbe.

Barbă-Cot își așază palma pe brațul voinic al lui Labă-de-Fier, domolindu-l.

— Vă spun, prietene, cum să nu vă spun? zise el. Dar, o clipă, nici nu mi-a venit să cred că e atît de simplu. Știi, mi-am adus dintr-o dată aminte că Matrac mi-a vorbit de niște varnițe...

— Ei, și?

— Cum ei și? Aici e totul. Nu ne-am întreat noi care e riul pe firul căruia va trebui să urcăm?

— Ba da, confirmă Labă-de-Fier. Dar asta e una și varnițele... Ce legătură au varnițele?...

— Au. Eu știu ce legătură au și, dacă te-ai gîndi mai bine, ai descoperi că și tu ști. Adu-ți aminte: numai pe unul din cele trei riuri au existat cîndva acele cuptoare numite varnițe. Deși piatră de var, calcar, se găsește și la izvoarele celorlalte. Varnițe, însă, doar pe malurile unui singur rîu din cele trei s-au clădit. Și riul acela este Riul-cu-Anini...

Barbă-Cot tăcu și îl privi drept în ochi pe Labă-de-Fier. În liniștea ce se lăsa în odaie, nu se auzi decît răsufierea grăbită a celor patru prieteni.

— Așa e. Ai perfectă dreptate, șopti Labă-de-Fier. Ai perfectă dreptate...

— Deci, reluă Barbă-Cot, totul este împedecă pentru noi. Nu mai orbecăim, cunoaștem exact ce avem de făcut. Mîine și poimîine ne îngrijim de gospodărie, terminăm cît putem din treburile lunilor de toamnă — fiindcă nu știm cît timp vom lipsi —, ne mai și odihnim, facem pregătirile cunecite, decidem cine pleacă și cine rămîne acasă. Răspoimîine, în zori, pornim către munți. Iar acum — la culcare ! După atîta alergătură și după atîta frămîntare, vom dormi neîntorși. Uite, plină și luna s-a culcat, acuși se crapă de ziuă.

Spunînd acestea, Barbă-Cot se ridică de la masă, deschise fereastra și inspiră cu lăcomie aerul răcoros și pur al nopții de septembrie. Pădurea dormea. Numai riul își făcea auzit murmurul pînă aici, riul care, aidoma gîndului, aidoma singelui, este fără odihnă.

Barbă-Cot ascultă îndelung rumoarea îndepărtată a valurilor, apoi închise geamul, oftînd. Ceilalți rătăceau deja în lumea viselor. Era vremea să se vire și el în așternut. Stînse lampa, se întinse pe pat și adormi numaidecît, cu chipul întors spre fereastra în care scîlpea lumina cenușie a zorilor.

Capitolul VII

ÎN CARE BARBĂ-COT ȘI LABĂ-DE-FIER SE PREGĂTESC SĂ PLECE SPRE CASTELUL DE CALCAR

Cele două zile care îi despărteau de călătoria spre Castelul de calcar, zile încărcate de tot felul de treburi (lemne pentru iarnă, culesul fructelor și al legumelor pentru conserve, curățirea sobelor și alte asemenea indeletniciri) și agitate de gîndul plecării, se scurseră neînchipuit de încet. Dar, cum-necum, trecură pînă la urmă. Între timp, cei patru se sfătuiseră și hotărîseră : Barbă-Cot și Labă-de-Fier urmau să-i înfrunte pe Merlin și pe Matrac. Veselași și Pic vor aștepta acasă, străduindu-se să țină gospodăria în bună rînduială, ca și în alte dăți.

— Uite cum vom proceda, zise Barbă-Cot, în seara de dinaintea plecării. Bagaj prea mult nu avem, doar săculețul cu merinde și cîteva haine de schimb. Putem, așadar, să călătorim ziua întregă, cu un scurt popas, pentru prînz. În felul acesta, mîine, către seară, vom ajunge la Grigorie cărturarul, prietenul meu. El are o casă încăpătoare, plină de

cărți, de pergamente, de manuscrise, și e întotdeauna bucuros de oaspeți. Ne va găzdui, sînt sigur, o noapte. Locuința lui e așezată pe panta lină a muntelui, acolo unde Rîul-cu-Anini primește un mic afluent, Ibrul. E o oază de liniște și de verdeață...

— Și de acolo ? îl întrerupse Labă-de-Fier. Barbă-Cot ridică îngîndurat din umeri.

— Mda ! mormăi el. De acolo n-am idee cum ne vom descurca. Vreau să spun cum ne vom descurca cu dormitul peste noapte. Ce să zic ? În cel mai rău caz, ne vom cuibări într-o scorbură, într-o peșteră, pe sub vreo stîncă... Dar de descurcat ne vom descurca noi cumva. S-ar putea să ne îndrepte chiar Grigorie cărturarul spre casa vreunei cunoștințe, a unui cioban, a unui pescar, a unui pădurar, cine știe...

— E munte, locuințele sînt rare în părțile acelea, nu se lăsa Labă-de-Fier. Dar, mă rog, asta nu ne va împiedica să mergem și să ajungem unde ne-am pus în gînd.

— Firește. Ne vor ajuta, ne vor ocroti și muntele și codrul. Noi sîntem frați cu codrul, să nu uiți asta...

Tăcură, fiecare cu gîndurile sale. Numai ecoul cuvintelor lui Barbă-Cot părea că răsună încă între pereții albi și calmi ai odăii, în inserarea liniștită.

— Și cînd o să vă-ntoarceți ? îndrăzni Veselaș. Eu abia aștept să revenii. Poate îi aduceți cu voi și pe Dodoacă și pe Biciușcă...

— Și pe Lancelot, se repezi Pic. O să fim mulți atunci, va trebui să mai clădim o odaie, să ne mărim căsuța... Poate chiar vom înălța o altă căsuță

alături, nu ?

Barbă-Cot zîmbi, mîngîindu-l pe creștet.

— O să clădim, de ce nu ? zise el. Cît despre întrebarea ta, Veselaș, ce să-ți răspund ? Nu pot spune cît va dura călătoria aceasta, pe care trebuie s-o facem, deși n-am dorit-o. S-ar putea să dureze și o lună, două, după cum s-ar putea să dureze și-o săptămînă...

— Sau..., șopti Labă-de-Fier, cu un glas înecat, ca și cînd nu s-ar fi adresat nimănui, ci ar fi răspuns propriilor temeri. Căci în mintea lui, oricît s-ar fi străduit să o alunge, se iveau, din cînd în cînd, imaginea acelor subterane în care zăceau prietenii lor și unde și ei — Barbă-Cot și Labă-de-Fier — ar fi putut ajunge.

Barbă-Cot îl privi :

— Nu, zise el. Nici să nu-ți treacă prin gînd așa ceva. Merlin nu va izbuti să ne prindă și să ne închidă în Castelul de calcar. Dimpotrivă, noi vom câștiga bătălia aceasta. Ne vom elibera prietenii și-l vom alunga pe Merlin. Dacă nu sîntem încredințați că așa va fi, nici nu vom izbîndi, încheie el, cu o voce clară și hotărîtă.

Tăcerea se lăsa urăși, citeva clipe, în încăpere.

— Să nu crezi că, de fapt, mi-e frică, zise Labă-de-Fier. Altfel doar că am dat drumul închipuirii și...

— Deocamdată, îl întrerupse Barbă-Cot, nu închipuirea, ci fapta ne este de folos. Închipuirea, firește, are și ea rostul ei, dar acum e mai bine să stea deoparte. Căci s-ar putea să sporească fără temei dimensiunile primejdiei... De altfel, știu că ești un suflet tare și că mă pot bizui pe tine. La drept vorbind, fără tine nici nu cred că m-aș descurca.

Liniștea îi învălui, atotstăpîitoare. Se innop-

tase. Erau obosiți, trebăluiala neîntreruptă și încordarea se făceau simțite. Lingă ușă așteptau, gata și ele de drum, traista cu mâncare — slănină, brinză, carne, ouă fierte, pline, mere și nuci — și legătura cu schimburi. Barbă-Cot își roti privirea prin încăpere, cercetându-și, apoi, prietenii, pe rînd.

— De fapt, zise el, adresîndu-se lui Veselaș și lui Pic, care stăteau pe partea opusă a mesei, nu este chiar cu neputință să lipsim ceva mai mult. E bine să cunoașteți asta. Dar, dacă se va întîmpla așa, voi să nu vă speriați, totuși. Și să nu ne bociți. Fiindcă vom reveni. Vom ieși, pînă la urmă, din catacombele lui Merlin — admițînd că va reuși să ne înhațe — și ne vom întoarce acasă. Țineți minte : întotdeauna e mai tare cel care știe să aștepte, cel care e stăpîn pe sine și are răbdare...

Veselaș și Pic îl priveau cu ochii măriți. Și deodată pe obrajii celui dintîi se rostogoliră cîteva lacrimi :

— Nu ne speria, Barbă-Cot ! rosti el cu o voce tremurată. Te rog, nu ne speria...

— Of, prietene ! rise Barbă-Cot. Nici nu trebuie să vă speriați. V-am spus ce v-am spus numai așa, ca să știți că nu este cu totul de neprevăzut și o asemenea întorsătură a lucrurilor... Voi se cuvine să fiți înțelepți și să nu vă pierdeți încrederea.

Noaptea care urmă se scurse repede, dar fu tulbură și neliniștită. Un somn agitat, chinuitor, le lăsa celor patru prieteni umbre vineții sub ochi și un fel de ceață persistentă, apăsătoare, pe creier. Dimineața, Pic fierse în grabă ceaiul și încropi cîte ceva de-ale gurii. Dar Barbă-Cot și Labă-de-Fier abia dacă gustară. Cît despre Veselaș și Pic, ei nici măcar nu se atinseră de bucate.

— Voi de ce stați și vă uitați la noi ? îi întrebă Barbă-Cot. De ce nu mîncăți ?

— Mai tirziu, mai tirziu, răspunse Pic. Noi rămînem acasă, nu de noi e vorba acum. Mîncăți voi, vă așteaptă o zi grea. De ce stați în picioare ? De ce vă grăbiți așa ? Nu vă plac bucatele ? Dacă nu vă plac, fac numaidecît altele..., îi tot dăscăli el, neliniștit.

Barbă-Cot nu mai zise nimic. Sorbi ultima înghițitură de ceai și puse ceașca pe masă.

— Ești gata ? se întoarse el spre Labă-de-Fier.

— Gata, rosti acesta.

— Atunci, să mergem !

Îi îmbrățișară pe Veselaș și pe Pic, luară merindea și hainele de schimb, apoi, cuprinși dintr-o dată de plăcuta emoție a drumului, coborîră treptele căsuței spre codrul încă înnegurat, spre codrul iubitor și nesfîrșit, ce unește, în chiar trupul lui, și cîmpia și riul și muntele.

Capitolul VIII

ÎN CARE BARBĂ-COT ȘI LABĂ-DE-FIER, CĂLĂTORIND, DIN ZORI ȘI PÎNĂ-N SEARĂ, PE MALUL RÎULUI-CU-ANINI, AJUNG LA CĂSUȚA LUI GRIGORIE

Barbă-Cot și Labă-de-Fier o luară pe cărare la vale, înviorați de răsuflarea proaspătă a pădurii. Soarele răsărise și — acolo unde razele lui răzbăteau prin desimea frunzișului — roua se aprindea în nenumărate culori, iradiind timid semiobscuritatea dintre trunchiuri. Din loc în loc, însă, focul solar năvălea din plin, în luminișuri, aidoma unui torent ce s-ar fi prăbușit în adâncimea unei fîntîni. Acolo, ierburile grele de rouă se clătinau lin, atinse de fluturi și de păsări mărunte, multicolore. Apoi, cărarea se afunda din nou sub bolți compacte de verdeață și trunchiurile reînchegau țesătura lor fără capăt. La poalele dealului, copacii se răreau, lăsînd loc fînețelor. Cîteva căprioare și un țap tînr pășteau în iarba ce le ajungea pînă mai sus de pîntece. Îi ocoliră și intrară pe un drumeag argilos, străjuit

de tufisuri înalte în care vibrau fructele de porumbe. Stejarii umpluseră iarba cu o pudrerie de ghindă, la prima cotitură îi întâmpină un pîc de cireși ale căror roade se uscaseră de mult pe crengi. Desigur, păsările și alte vietăți se înfruptaseră pe săturate, dar nu putuseră răzbi mulțimea cireșelor cu carnea pietroasă și dulce.

— Ia te uită cîte au rămas ! se minună Barbă-Cot. Păcat de ele. Am fi putut culege și noi pentru dulceață...

— A cules Veselaș, îi răspunse Labă-de-Fier. Avem o mulțime de borcane cu dulceață. Dar în anul acesta au fost cireși ca niciodată.

Treptat, pe măsură ce coborau la șes, aninii erau tot mai numeroși și mai fulnici. Arbori frumoși, cu lemn roșcat și frunza amară, arbori ai copilăriei pe coline, îndrăgostiți de limpezimea și cîntecul apelor ce abia au ieșit dintre munți.

— Ne apropiem de rîu, anunță Labă-de-Fier. De altfel, era și timpul. Soarele e în crucea amiezii.

În scurtă vreme, într-adevăr, oglinzile Rîului-cu-Anini se zăriră printre copaci. Murmurul lui îi întâmpinase încă de la primii pași, încă de cînd ieșiseră pe poarta casei, îi însoțise tot timpul, ca un tovarăș nevăzut de călătorie, crescuse mereu, preschimbîndu-se într-un fel de vuiet umed, asurzitor.

Se opriră pe mal și priviră valurile înspumate ce ocoleau stîncile, prăbușindu-se, încercînd să le atingă virful și prăbușindu-se iarăși. Un nor de stropi, de spumă și de ceață, plana deasupra rîului. Razele soarelui se încălceau în pîcla aceasta, o incendiau, presărînd în valuri o spuză subțire și mișcătoare. De pe mal, Barbă-Cot cerceta cărarea ce ducea în susul rîului, către izvoare. Era pietroasă,

neumblată, urca lin, ca un șarpe alburiu, urmînd cursul ondulat al apei.

— Mergem ? întrebă el.

Labă-de-Fier nu-i răspunse. Stătea nemîșcat și privea în adîncimea bulboanei de sub tălpile lor.

— Ei, ce faci ? îl strigă Barbă-Cot, zîmbind. Ai uitat că plîă deseară trebuie să fim la Grigorie ?

— N-am uitat, cum era să uit ? zise Labă-de-Fier. Dar am văzut imaginile noastre, oglindite în rîu. Uite ce ciudat le clatină apa !

Barbă-Cot scrută și el adîncimile verzui ale bulboanei. Apa făcea nenumărate cercuri, plimbîndu-și meandrele ample și sfîrîmînd, ca pe-un scrum, razele soarelui lîngă maluri. Era o oglindă clară, oarecum înspăimîntătoare, e drept, o oglindă în care se distingeau, plîă în amănunt, chipul staturile celor doi pitici, unduitoare ca niște plante de apă.

Se desprîseră de mal și începură urcușul. Pădurea de aniți dispăru pe nesimțite, mai întîi nuci, apoi stejarii luîndu-4 locul. În crîngul de nuci făcură popasul de prînz. Se așezară pe prund, sub un nuc urîș, în al cărui frunziș — el însuși cit o mică pădure — zburdau zeci de veverițe. Apariția celor doi oaspeți necunoscuți nu le sperie cituși de puțin, după cum nu sperie nici păstrăvii care se apropiiau încrezători de mal și culegeau, din valuri, bucățile de carne aruncate de Barbă-Cot.

— Acum, zise Barbă-Cot, strîngînd resturile prînzului și îndesîndu-le-n traistă, mergem întîns pînă la Grigorie. Am mîncat, ne-am odîhnit, trebuie să ne grăbim. De fapt, adevărata aventură abia de acolo începe, de mîine-dimineață...

Labă-de-Fier încuviință. Era trecut de amiază și mai aveau de străbătut o bucată bună de drum.

Dar muntele se deslușea tot mai clar, umplînd, cu prezența lui, orizontul. De fiecare dată cînd pădurea se dădea la o parte, pieptul lui țestos, tăiat în două de albia rîului, le ieșea înainte. Și tot mai aproape cu fiecare pas. „Iată desigurile de răchite, murmură Barbă-Cot, ca pentru sine. Iată și pantele cu viță de vie. Și cîmpul cu jaleș și runcurile... Iar acolo, spre dreapta, primele varnițe...”

În cele din urmă, cînd soarele se pregătea să apună, atîrseră malurile pustii și fermecătoare ale lîbrului, acel rîușor ce venea de undeva, din ascunzîșurile muntelui.

— Am ajuns, zise Barbă-Cot, oprindu-se pe mal și rostogolînd cu piciorul citeva pietricele în apa uimitor de limpede ce curgea grăbită, fascinată, spre rîul viguros de alături. Iată casa lui Grigorie.

— Unde ? întrebă Labă-de-Fier, care nu o descoperise încă.

— Acolo.

Și Barbă-Cot întinse brațul spre o cotitură a pîrului. În acel loc se zărea, între niște fagi înalți și rîmuroși, o căsuță de lemn, cu prispă și ferestre înguste.

— Acum o vîd, spuse Labă-de-Fier. Ce bine că am sosit înainte de căderea nopții.

— Așa-i, confirmă Barbă-Cot.

Și piticii grăbiră pasul spre căsuța ascunsă între fagi, mai că alergau, cuprinși de nerăbdare, topîndu-se parcă în înserarea rapidă a muntelui.

Capitolul IX

**ÎN CARE BARBĂ-COT ȘI LABĂ-DE-FIER, DUPĂ O NOAPTE PETRECUTĂ SUB ACO-
PERIȘUL LUI GRIGORIE, PORNESC MAI DE-
PARTE SPRE CASTELUL DE CALCAR. ÎN-
TÎLNIREA CU NANU ȘI ZANE**

Au rămas la Grigorie până a doua zi către prînz. Noaptea fusese destul de rece, Grigorie făcuse focul în sobă și au stat toți trei, îndelung, la taifas, cu chipurile luminate de flăcări. Grigorie nu auzise nici de Matrac, nici de Merlin, nici de Castelul de calcar. E drept că el trăia retras, ca un filozof, ca un cărturar împătimit ce era, preocupat numai și numai de pergamentele lui și de micuțul observator astronomic pe care și-l încopise în podul casei. Acolo își petrecea majoritatea nopților senine, cercetînd, prin lunetă, luna și stelele și încercînd să le priceapă căile și destinul de nepătruns. Iar zilele și le trecea citind și dormitînd, fie afară, pe prispă, cînd era soare și cald, fie în odaie, la gura sobei, pe

vreme închisă și friguroasă.

— Ce-mi povestești voi este de-a dreptul uimitor, zise el. Mă și mir că vestea despre toate acestea n-a ajuns pînă la mine, deși, cum v-am spus, eu sînt cam singuratic. Așa mi-e firea. Locuiesc departe de drumuri umblate și de așezări. Rar cînd îmi deschide cineva ușa... Așa că nu vă pot fi de prea mare folos...

— Nu-i nimic, îl liniștise Barbă-Cot. Vom pleca mai departe și vom găsi noi castelul acela, dacă există cu adevărat... Cam cit mai avem de mers pînă la izvoarele riului ?

Grigorie se gîndise o clipă, încrețindu-și fruntea înaltă și senină.

— Eu știu ? murmurase el. O zi și jumătate, cel mult două. Dar deseară veți ajunge la un sălaș, așezat chiar la marginea de jos a platoului. Acolo trăiesc doi crescători de cai, prieteni vechi, oameni foarte de treabă : Nanu și Zane. Să mergeți la ei de-a dreptul, să nu vă sfițiți. Le spuneți că mă cunoașteți și vă vor primi numaidecît. De fapt, oricum v-ar găzdui, aici nimeni nu calcă legile ospitalității. Și ei cu atît mai puțin.

A doua zi, cînd Barbă-Cot și Labă-de-Fier se pregăteau de plecare, Grigorie adăugase :

— S-ar putea ca Nanu și Zane, care umblă în toate părțile cu caii lor, să știe unde se află Castelul de calcar și să-i cunoască pe misterioșii lui locatari. Dacă e așa, atunci aveți mare noroc. Fiindcă ei vă vor arăta drumurile, drumeagurile și cărările muntelui, vă vor învăța să vă apropiați, nevăzuți, de zidurile castelului. Să știți, vă vor fi în toate de mare ajutor...

Grigorie nu se înșelase. Cînd, după un urcus

Înspăimîntător, pe cheiurile râului, printre varnițele prăbușite, Barbă-Cot și Labă-de-Fier poposiră, în sfîrșit, în casa crescătorilor de cai și le spuseră cine sînt și ce-i mină încoace, Nanu și Zane își scoaseră, alene, lulelele din gură și clătinară din cap a nedumerire și îngrijorare.

— La grea treabă v-ați înhămat, oftă Nanu, apucînd cuțitul și începînd să taie pîinea. Era înalt și genunchii i se ridicau mult deasupra mesei joase și rotunde în jurul căreia se așezaseră toți patru. Cum stătea ușor aplecat, părul negru și des, îi acoperea fruntea și ochii întunecați, iscoditori.

— Grea, foarte grea, confirmă Zane, în timp ce împărțea în farfurii o fiertură groasă de cartofi și de carne. Și ziceți că Grigorie nici n-a auzit de Merlin, de Matrac și de Castelul de calcar ? rise el, dintr-o dată, privindu-și oaspeții pe rînd. Era un om vesel, scund și voinic, cu părul blond și ochii albaștri.

— Nu, n-a auzit, răspuse Barbă-Cot. Dar nu e de mirare. Îndeletnicirile lui îl absorb cu totul și-l țin mereu pe lingă casă.

— Așa e, așa e, îi dădu dreptate Nanu. Pe deasupra, el e mai departe decît noi de Castel. Nici chiar noi n-am știut pînă acum un an și ceva că vraciul s-a pripășit acolo... Dar, hai, mincați, fraților, sînteți flămînzi și sleiți de puteri.

Barbă-Cot și Labă-de-Fier se înfruptară cu poftă din fiertura fierbinte, uitînd, pentru o vreme, de Merlin, de Matrac și de Castelul de calcar. Soarele apunea, dincolo de niște culmi înșingerate, râul se zbuciuma nevăzut în adîncul prăpastiei, aerul rece al muntelui le dădea celor doi pitici, frînți de atîta drum, un soi de ameteală. Pe panta

repede ce se avînta către vîrf, caii pășteau, răzeși, iarba puternică și deasă ca peria. În jurul lor, pe platoul deschis, razele se risipeau, ezitînd parcă să se stingă și desenînd, în urma cailor, umbre imense.

— Va să zică, reluă Barbă-Cot, numai de cîțva timp a sosit Merlin la Castelul de calcar. Și înainte de asta ce era cu Castelul ? Locuia cineva acolo ?

— Ce să fie ? răspuse Zane. Nu locuia nimeni. Era un castel părăsit, un fel de cetate în ruină, nici nu știai dacă a clădit-o cîndva mină de om sau apa care a săpat și a rotunjit în fel și chip stîncă de calcar. Ei, și într-o bună zi, în vîlmășagul acela cu mai multe etaje a apărut o hidoșenie de om. L-a văzut Andrei, băiatul care păzește herghelia, l-a văzut de departe cum se plimbă, în amurg, pe crestele zidului...

— Dar, înainte de a-l zări Andrei pe Merlin, îl intreruse Nanu, ne-am pomenit cu Matrac. Cu el am făcut mai întîi cunoștință. De la matahala asta am aflat că pe stăpînul castelului îl cheamă Merlin și că e vrăjitor... Cu Matrac am schimbat cîteva vorbe, acolo la marginea plaiului, în locul unde s-a aciuat...

Barbă-Cot și Labă-de-Fier îi priviră mirați pe crescătorii de cai.

— Cum adică, întrebă Barbă-Cot, Matrac nu locuiește împreună cu Merlin, în Castelul de calcar ?

— Nuuu, exclamă Nanu. El și-a construit o barbacană exact la izvorul unui pîrîu care curge către cetate și se pierde în pîntecele ei. Pe malul pîrîului acelaia, Gomușa se numește, era, de altfel, și singura cărare către cetate, către Castelul de calcar. Dar Matrac a împrejmuit izvorul și

riulețul cu un gard și a bătătorit bine calea, pînă sub ziduri. Atît. El stă pitit în barbacană și Merlin în castel. Iar riulețul curge dinspre Matrac spre Merlin, păzit — de ce oare ? — cu străgnicie de uriaș...

— Și un alt drum într-acolo nu mai există ? interveni Labă-de-Fier.

— Nu. De-o parte și de alta, stîncă și metedă, dreaptă, ca un perete. Într-o parte sînt izvoarele Riului-cu-Anini, în cealaltă, izvoarele Riului-cu-Plopi. Platoul acesta, pe care-l vedeți — noi ne aflăm jos, la baza lui — urcă, îngustîndu-se, ca un triunghi, pînă la barbacana lui Matrac. Iar de acolo coboară lin spre Castelul de calcar. Cetatea este, de fapt, un masiv găunos, ca un fagure, prin care se răspîdesc, șopotind, apele pîrașului de care v-am vorbit.

Zane tăcu o vreme. Apoi adăugă :

— Prietenii voștri zac probabil în peșterile din adînc, unde tavanele picură fără oprire...

De data aceasta tăcură cu toții îndelung. Acum, Barbă-Cot și Labă-de-Fier știau la ce se puteau aștepta. Nanu și Zane le spusese tot ce doriseră să afle. Și tot ce era necesar să afle. Da, dar cum vor izbuti să pătrundă în Castelul de calcar ? Nu exista decît un singur drum spre porțile lui și drumul acela era străjuit de Matrac. Era greu de crezut că vor reuși să-l înșele. Și chiar dacă vor reuși, cum să treacă pragul Castelului, cum să străbată în inima lui, fără a fi observați de Merlin ? Nu se îndoișeră, firește, că va fi greu, foarte greu, dar, cită vreme totul era încă neclar, păstraseră în străfundul sufletului o nădejde obscură, care, însă, acum, se risipise...

— V-ați întristat ? rupse tăcerea Nanu. Vă înțeleg, dar nu e bine, totuși, să vă pierdeți încrederea. Pînă la urmă, poate că veți ieși la liman. Uite ce vă sfătuiesc eu : deocamdată — odihnă. Iar mîine, veți pleca imediat după prînz, ca să ajungeți în colibu lui Andrei o dată cu-nțuricul. De ce ? Fiîndcă Matrac, a cărui barbacană e la col mult o bîtaie de pușcă, ar putea să vă vadă dacă ați sosit pe lumină. Are o lunetă cu care cercetează, din cînd în cînd, împrejurimile. Cu Andrei s-a obișnuit, nu se mai teme de el. Și nici de noi nu se mai teme. Dar voi, niște străini, i-ați trezi tot felul de bănuieli. De fapt, pe tine, Barbă-Cot, te-ar și recunoaște numaidecît...

— Ai dreptate, încuviință Barbă-Cot. E foarte înțelept ce spui. Așa o să facem.

— Prin urmare, continuă Nanu, ajungeți noaptea, îi spuneți lui Andrei cine sînteți și că veniți de aici, de la sălaș. O să vă ajute. Nu știu cum veți face, nu știu în ce fel veți trece la treabă. O să vedeți voi acolo, la fața locului. Poate n-ar fi rău dacă — ascunși prin tufșurile din jur — ați iscodi, o zi-două sau chiar mai multe, cu ce se îndelnetnicește Matrac, dacă i-ați observa deprinderile. Nu ? Ce părere aveți ? Poate chiar el, fără să vrea și fără să bănuiască măcar, vă va arăta calea spre Castelul de calcar...

— E drept ce spui, îl aprobă iarăși Barbă-Cot. Îți vom urma sfatul, prietene. Ne-ai fost de mare ajutor. Îți mulțumim. La amîndoi vă mulțumim, ne-ați dat și curaj și sprijin...

— De ce să ne mulțumiți ? se miră Nanu. Era de datoria noastră să vă dăm o mîină de ajutor. Matrac ne face și nouă destule necazuri. Ne îm-

pedică să ne adăpăm caii la pîriu, ne-a luat cițiva armăsari, numai așa, fiindcă i-au plăcut lui, apoi i-a părăsit în munte și ei au dispărut. I-or fi mîncat lupii, cine știe... Acum, Matrac ne amenință că ne va lua alții... Noi am fi fericiți să izbindiți. Vom face o petrecere de pomină, cu toți, aici la sălaș, cînd vă veți reîntoarce.

Între timp, se înnoptase și caii care păscuseră prin apropiere (ceialți, cei mai mulți, erau departe, în virful platoului, la herghelia lui Andrei) se adunaseră, cuminți, lângă sălaș. Era tîrziu. Nanu și Zane îi conduseră pe oaspeți într-o odaie plină de șei și de hamuri, unde îi așteptau două paturi încărcate de pături. Iar ei ieșiră în noaptea înstelată și rece, să-și adape caii și să-i închidă în grajduri.

Capitolul X

**ÎN CARE BARBĂ-COT ȘI LABĂ-DE-FIER,
DESPĂRTÎNDU-SE DE NANU ȘI ZANE, SE
ÎNDREAPTĂ SPRE COLIBA LUI ANDREI**

Barbă-Cot și Labă-de-Fier se treziră o dată cu soarele. Razele lui drepte, prăfoase, transformaseră încăperea într-un fel de explozie mută și neclintită. Barbă-Cot deschise fereastra și se aplecă peste pervaz, înfiorat de răcoarea tăioasă a dimineții. Soarele se legăna ușor pe culmea unei stînci cenușii, ce se ridica în stînga sălașului, pe malul celălalt al Rîului-cu-Anini. Podul de raze, sprijinindu-se cu un capăt pe stîncă și cu altul pe sălaș, păstra dedesubt o umbră deasă, argintată la bază de un strat de brumă.

Nanu și Zane se treziseră mai devreme. Barbă-Cot îi zări la vale, pe platou, în urma cailor. Pașii lor și ai animalelor desenaseră în iarbă hrumată dire negre, adînci, ca niște brazde. Pe buza prăpastiei,

așezați la distanțe aproape egale unul de celălalt, patru ciini uriași scratau, neclintii, depărtările, ca niște sfinceși.

— Brr ! Ce frig e ! murmură Barbă-Cot.

Labă-de-Fier stătea în capul oaselor și îl privea, încă plutind, cu voluptate, în apele rarefiate ale somnului.

— Să închid fereastra ? Ți-e rece ? îl întreabă Barbă-Cot, amuzat de chipul năuc al prietenului său.

— Nu, mormăi Labă-de-Fier. Dar ne-am sculat prea devreme. Am mai putea dormi nițel. Așa ne-am înțeles aseară : că vom porni mai departe abia pe la prinz. Și atunci ? De ce ne-am trezit ?

— Bine, bine, zimbi Barbă-Cot. Cine spune că trebuie să te dai jos din pat ? Dormi, frăpicioare, dormi fără grijă, mai e puțin la ora plecării, ai dreptate.

Dar, chiar să fi vrut, Labă-de-Fier n-ar mai fi fost în stare să se culce din nou. De altfel, cuprins de bucuria curată a începutului de zi, încetă să se mai alinte cu moțșiala și bodogăncala lui. Se îmbrăcă în acale, inspirând aerul limpede al dimineții și coborîrea la riu să se spele. Soarele nu străbătea încă pînă în profunzimea văii, apele erau întunecate și pline de spumă. În lungul albici, spre izvoare, riul despicasă adînc, roșee răbdător, fără milă, trupul cenușiu al rocii, construind un adevărat labirint de tunele, statui, peșteri și poduri dantelate, un labirint în care închipuirea însăși se pierdea. Nimic nu avea început și sfîrșit în întocmirea aceea : podul devenea, pe nesimțite, peșteră, peștera se subția în tunel, tunelul se oprea într-o statuie stranie, înfățișînd cînd o domnișă, cînd un

cavaler de demult, statuia își prelungea brațul sau pieptul într-un pod înfricoșător, zvîrlit peste delirul riului. Nici chiar riul nu părea să aibă început și sfîrșit, într-atît izvoarele sale erau greu de găsit și vărsarea departe. Nici chiar riul, stăpînul labirintului...

Barbă-Cot și Labă-de-Fier își limpeziră ochii în valurile negrită de roci și de clare, apoi reveniră la sălaș. Nanu și Zane îi așteptau pe prag, puflînd din lulele.

Acolo și-au petrecut și ei toată dimineața — pe prag. Niciodată timpul nu s-a scurs mai desfătător și mai iute. Nici de cuvinte nu aveau nevoie. Peisajul grăia parcă și pentru ei. Cînd soarele atinse stîncile dinspre apus, cele ce străjuiau cursul Rîului cu Fîmopi, înbucară ceva — o felie de piine, puțînă slănină și brînză.

— E timpul să plecați, le zise Nanu. O țineți tot pe lingă riu, albia lui vă va duce la casa lui Andrei.

Și porniră. Nanu și Zane îi conduseră pînă jos, pe prund, unde se opriă o clipă să-și ia rămas bun. După care, fără a mai întoarce capul, Barbă-Cot și Labă-de-Fier o luară pe cărarea reavănă ce însoțea riul. Curînd, bolovanii uriași și cotiturile drumului îi răpiră vederii.

Capitolul XI

**ÎN CARE BARBĂ-COT ȘI LABĂ-DE-FIER ÎL
CUNOSC PE ANDREI ȘI ÎNCEP, ÎMPREUNĂ
CU ACESTA, PÎNDA ÎN APROPIEREA BAR-
BACANEI LUI MATRAC**

În coliba lui Andrei era întuneric bezna, dar era cald și plăcut, mirosea a fln, a vatră, a piatră de munte. Barbă-Cot și Labă-de-Fier îi atinseseră pragul mai tirziu decât se socotiseră, mult după miezul nopții. Noroc că era senin și răsărise luna, altfel n-ar mai fi putut înainta. La un moment dat, cărarea se despărțise de mal și o luase la stînga, pe un povîrniș. Erau poalele unei pajiști montane, prin mijlocul căreia poteca se desena alburie în noapte.

— Cred că ne apropiem de colibă, șoptise Barbă-Cot peste umăr.

Labă-de-Fier, care rămăsese un pic în urmă, nu răspunsese, dar grăbise pasul.

Era o liniște înaltă și senină, luna scînteia dea-

supra platoului, numai la margini, unde se ghiceau izvoarele celor două rîuri, se agitau două mări de beznă.

În clipa aceea se auzi lătrat iute de cîini și două matahale se repeziră, de undeva, dinspre picla argintată a vîrfului, spre cei doi pitici. Cîinii hămăiau furioși și amenințători, barindu-le drumul, se lansau, se retrăgeau ușor și iar înaintau, arătîndu-și colții ascuțiți și scînteietori. Curînd, însă, în spatele lor, pe potecă, se ivise silueta voinică a unui bărbat, care liniștise animalele și îi întrebaseră cine sînt și ce doresc. Era înalt, bine legat și purta plete. În mina dreaptă ținea o toporișcă scurtă și ageră, ca o mică halebardă.

Bucuroși, piticii îl strigaseră pe nume, apoi îi spusese că vin de la Nanu și Zane și că ar vrea să meargă înăuntru, să stea de vorbă pe îndelete. Au multe să-i spună, dar n-o pot face aici, pe potecă, e mai potrivit să stea de vorbă în casă, dacă îi se îngăduie acest lucru...

— Firește, zisese Andrei, cu glas domol. Dacă v-au trimis Nanu și Zane, sînteți ca și frații mei. Mergem în colibă și ne sfătuim cît poștiți și despre ce poștiți.

Asta și făceau de o bună bucată de vreme. Stăteau pe niște scăunele de lemn, lingă ușa deschisă a colibei și se sfătuiau.

— Așadar, rosti Andrei, vreți să ne furișăm în apropierea barbacanei lui Matrac...

— Da, răspunsese Barbă-Cot. Altă cale de a afla ceva din tainele castelului se pare că n-avem.

— Așa e, confirmă Andrei. Atunci, cînd se luminează de ziua trebuie să fim lingă barbacană. Sînt niște tufișuri acolo, niște tufișuri dese și în-

cilicite, Matrac nu ne poate vedea dacă ne strecurăm în inima lor.

— Cu condiția să ajungem înainte de a se trezi el, interveni Barbă-Cot.

— Firește. Dar o să ajungem. Matrac are obiceiul să se scoale destul de tirziu, după ce răsare soarele.

— Și ce face toată ziua ? întrebă Labă-de-Fier.

— Eu știu ? N-am urmărit, nu m-a interesat. Doar ce-am văzut așa, de la distanță, trecînd pe alături, cu caii. Stă la soare, mîncîc, mai merge la Castel... Dar cel mai adesea am băgat de seamă că șade pe o buturugă, lingă izvor, și moțăie...

— Șu Castelu-i departe ?

— Nu, clătina Andrei din cap. O să-l vedeți numaidecît, de la barbacană în jos și puțin înspre dreapta. E înalt, plin de turnuri, de colțuri și de crenele.

Andrei se căută prin buzunare, scoase huleaș, apoi iasca, amnarul și scăpără. Aprinse tutunul și trase adînc cîteva fumuri. Lumina micuțului jar dezveli din întuneric un chip bărbos și doi ochi verzi, îngîndurați.

— Dacă aveți de gînd să începem pînda chiar de azi, zise el, ar cam fi timpul s-o luăm din loc. Nu e mult de mers, dar o jumătate de oră, poate chiar o oră tot facem pînă acolo. Și uite, se crapă de ziuă...

Se ridicară. Andrei închise ușa, le spuse ceva clinilor, care se îndepărtară imediat spre berghelia ce se zărea la apus, răspîndită pe pantă, și se adresă apoi celor doi :

— Eu sint gata de drum.

— Și noi, răspunse Barbă-Cot.

Lăsară în urmă coliba și luară în piept un urcuș anevoios către culme. În dreapta lor, se adîncea înspăimîntătoarea prăpastie în care curgea riul, atît de afundă încît zgomotul apei nu se mai auzea. În stînga, spațiul întreg era stăpînit de luna halucinantă ce se pregătea să apună. Era jos, aproape de nivelul platoului, atît de jos, încît, din timp în timp, caii, înaintînd agale, în ritmul pascutului, o traversau, incendiîți o clipă de focul ei rece. Numai dincolo de platou, deasupra izvoarelor celui alt riul, rămînea stăpin întunericul. Și acolo, în abisul negru, cădeau razele lunii, dar nu izbuteau decît să-l tulbure, să-l dilueze, fiindcă negura le devora.

— Ce lună ! șopti Labă-de-Fier. Mă și tem să calc prea aproape de prăpastie. Mi se pare tot timpul că mă apasă pe umeri, că mă împinge...

De undeva din față se auzi risul ușor al lui Andrei :

— Ei, asta-i ! spuse el. Visător mai ești, prietene. Așa e luna în septembrie...

Barbă-Cot tăcea. Mergea, la oarecare distanță, în urma lui Andrei și cu cîteva pași înaintea lui Labă-de-Fier, adîncit în gînduri. Iată, era la o jumătate de ceas de tîntă, în scurtă vreme Castelul de calcar îi va sta dinainte. Gîndul că se află atît de aproape de prietenii săi îi infierbîntă singele. „Într-adevăr, într-adevăr”, își zise el. „Ei pătimesc aici, la mai puțin de o jumătate de oră de mers. Și nici nu le trece prin minte că noi sintem alături și că vrem să-i smulgem din temnița aceea mucedă, ucigătoare. Oh, de-am izbuti, de-am izbuti !” Și în suflatul lui nădejdea și disperarea se amestecau, sfîșiindu-l.

— Mai avem puțin și ajungem, murmură Andrei.

Veniți aici, lângă mine.

Barbă-Cot și Labă-de-Fier îl încadrară, înfrigați.

— Priviți, le zise Andrei. Chiar în față se zărește o umbră, așa ca o broască țestoasă uriașă. E barbacana. O vedeți ?

— Da, răspunseră cei doi într-un glas.

— De aici, continuă Andrei, castelul nu se vede. Dar, de acolo, din dreapta, unde sînt tufșurile și unde ne vom ascunde noi, se vede foarte bine. Mai ales spre prînz, cînd soarele îl bate în plin. Are și intrarea și turnurile cele mari clădite spre miazăzi.

— Și acum ce facem ? se interesă Barbă-Cot.

Andrei îl prinse de după umeri :

— Acum, zise el, ieșim din cărare și ocolim platoul, ținîndu-ne de dunga văii, pînă la tufșuri. Aveți grijă să nu lunecați și să nu desprindeți bolovani. Fac larmă mare, l-ar putea trezi pe uriaș.

Piticii îl urmăriră pe Andrei, călcînd grijuliu pe marginea stîncoasă a prăpastiei, protejați de întinericul și de ceața ce urcau din adîncuri. Răsuflarea umedă și rece a vîgăunilor îi pătrundea pînă la oase. Dar aerul era tare și pur, își simțeau pieptul plin de năvala lui și singele le alerga viguros prin vine.

Ajunseră la tufșuri și se pitiră bine în țesătura lor. Amestecul de crengi și frunze avea o grosime de cîțiva metri. Se strecurară printre rămurelele aspre, înaintînd, cu prudență, spre limita dinspre barbacană a desigului. Cînd atinseră liziera acelei pădurici, Barbă-Cot și Labă-de-Fier abia își putură stăpîni un strigăt de surpriză : gardul, rîulețul și barbacana se găseau la mai puțin de cincizeci de

metri depărtare. Mai jos, se ghicea castelul — o imensă pată cenușie, un fel de ceață solidificată în semiîntinericul zorilor.

— Atît de aproape e ? ! exclamă Labă-de-Fier.

— Dar ce credeai ? îi răspunse Andrei. De aici vedem totul, ca-n palmă. Trebuie să avem însă grijă să nu fim descoperiți de Matrac. Nu uitați : și el se află la fel de aproape de noi pe cît ne aflăm noi de el. E drept, pe noi ne ajută tufșurile...

Tăcură, cu privirile ațintite spre barbacana lui Matrac și spre umbra fumegătoare a castelului. Barbacana se deslușea destul de clar. Era o clădire mai degrabă scundă — potrivită, totuși, cu statura uriașului — avînd o ușă, o fereastră doar și o scară cu trei-patru trepte. O cărare pietruită lega scara de malul izvorului. Apoi, cărarea se lărgea simțitor, devenea o adevărată aleă și se îndrepta spre castel. Un gard de pari, înalt și puternic, însoțea alea și pîriul, pe toată distanța și pe ambele părți, între castel și barbacană. Dar parii erau îndeajuns de rari ca să lase vederii tot spațiul pe care îl înconjurau.

Soarele răsări și mingie lin, mai întîi, culmile din zare, apoi acoperișul hardughiei lui Matrac. Numai Castelul de calcar rămînea încă în umbră. Dar acum se vedea foarte clar și Barbă-Cot îl privi îndelung, cu neaș, înregistrînd toate amănuntele înfricoșătoare ale frumuseții. Alea sfîrșea într-un pod de piatră, în spatele căruia se zărea gura neagră a porții. Două turnuri străjuiau intrarea, ele însele pîrînd mai degrabă două stînci rotunjite pe dinafară și scobite înăuntru de mina răbdătoare a apei, decît două foșoare adevărate, înțocmite de brațul și pricepera omului. De-o parte și de alta, pornind de la aceste turnuri, se

prelungeau zidurile, rotunjind, lin și larg, cuprinsul castelului. Îndărătul lor se deslușea trupul stîncos al acestuia, un amestec strivitor de forme, de volume aspre sau blinde, ca o avalanșă oprită brusc și împietrită — nu la întîmplare însă, ci doar după o lege necunoscută privitorului.

„Cum să găsești calea în asemenea învălmășeală ?” se întreba Barbă-Cot. „Oriîncotro ai lua-o nu-mi vine să cred că poți da de capăt. Numai cine știe bine locul, numai acela e în stare să se descurce pe coridoarele castelului... Și totuși, o rînduială trebuie să existe”, nu se lăsă el. „Dar care ? Dar care ?”

Răspunsul veni pe negîndite. E drept, nu un răspuns deplin, mai mult o bănuială de răspuns. Dar și dramul acesta le-a fost de mare folos mai tirziu. Căci iată, soarele, urcînd cu încă o treaptă scara cerului, își întoarse deodată privirea spre mormanul de bolovani cenuși al cetății. Și, ca prin farmec, acel ghem amorf de piatră și ceață se preschimbă într-o întocmire orbitor de albă, cu trupul clar, clădit după dimensiuni și linii ce bucurau ochii. „Ce minune !” murmură, uimit, Barbă-Cot. Minune, într-adevăr. În lumina soarelui, castelul-cetate părea un crin imens, crescut în taina și curățenia muntelui. „Lumina, lumina e totul”, își zise Barbă-Cot. „Cum de s-o fi încuibat Merlin în splendoarea aceasta ?”

Îl smulse din reverie Andrei, care îl prinsese de umăr și-l scutura ușor :

— Hei, Barbă-Cot, șopti el. Ce faci ? Ai ațipit ? Uite, prietenul tău Matrac a ieșit la aer.

Barbă-Cot tresări și își întoarse, fulgerător, privirea spre barbacană. Un fior îi străbătu trupul

și amintirea nopții petrecute la Cetățuia părăsită reînvie într-o clipă. Da, era același Matrac, pe care el, Barbă-Cot, izbutise atunci să-l învingă, pe care vor face tot ce le stă în putință să-l învingă și acum. Să-l învingă pentru totdeauna.

Simțînd, de-o parte și de alta, umerii prietenilor săi, Barbă-Cot urmări îndelung mișcările lui Matrac în preajma barbacanei și a pîrului. Uriașul umblă încolo și-ncoace, cără apă, girbovit parcă, sub povară, pentru a-și pregăti ceaiul, probabil, rămase o vreme înăuntru, pentru a-l bea, apoi ieși din nou în ogradă, se duse pe malul celălalt al pîrului, străbătu un adevărat lan de flori galbene și, în cele din urmă, se apropie de un strat discret, mai mărunț, încărcat cu flori albastre, uimitor de frumoase. Acolo trebăluî ceva, aplecat deasupra plantelor ce creșteau chiar pe mal, lingă valuri, deasupra corolelor ce mai-mai că atingeau apa. După care desprinsе de la brîu un obiect oval („Plosca aceea a lui”, gîndi Barbă-Cot) și îl scufundă în apă. „Ce tot face ?” se întreba Barbă-Cot intrigat. Matrac scoase plosca din rîuleț, o ridică deasupra capului și bău citeva înghițituri. Apoi își aținti ochii spre firul apei, urmărindu-i curgerea către castel. Părea mai vioi, prospețimea izvorului îl înviorase, desigur. Luă un țîm și, fluierînd vesel, curăță alea de frunze. Apoi, reveni lingă stratul de flori albastre, rupse citeva și le așeză pe o poliță, la uscat, lingă zidul însořit al barbacanei.

— Pîrîiașul acesta, întrebă Barbă-Cot, pătrunde de-a dreptul în castel ? Așa am înțeles din cele ce ne-au spus Nanu și Zane...

— Așa și este. Intră cu totul și se pierde în nenumăratele lui încăperi și galerii. El îi dă lui

Merlin apă de băut și de făcut bucate.

Dar Barbă-Cot auzea ca prin vis cuvintele lui Andrei. Scruta castelul-cetate, îl privea pe Matrac — care acum se tolănese la soare dinaintea treptelor — dar tot ce se petrecea în preajma sa trecea pe lângă el, fără să-l atingă. În sinea sa, însă, în adâncurile ființei lui, tresărea, abia născându-se, un gând, un gând care — aidoma gândului salvator din Cetățuia părăsită — nu-și făcea simțită prezența decât printr-o nelinește vagă, printr-un fel de bucurie nesigură.

— Ce flori sînt acelea ? întrebă el, aproape fără să-și dea seama.

— Care ? nu înțelise Andrei.

— Acelea de pe mal, unde a fost Matrac mai înainte.

— A ! făcu Andrei, aruncînd o privire grăbită într-acolo. Care din ele ? Cele galbene sau cele albastre ?

— Și unele și celelalte. Cele albastre mai ales.

— Cele galbene sînt un soi de somnoroasă. Iar cele albastre sînt niște flori foarte rare. Nu le găsești niciunde, pe toată întinderea muntelui. Numai aici. Eu cel puțin nu știu să mai crească în altă parte. Am auzit însă că, totuși, s-ar mai afla undeva, între munți, cîteva fire, într-un loc tainic, deasupra căruia vîntul de sud se întîlnește cu vîntul de nord. De fiecare dată cînd răsufările lor se ciocnesc, se pornește o ploaie mărunță și caldă, care hrănește tulpinile. Dar toate acestea cam seamănă a poveste. Pe cînd florile de aici sînt adevărate...

— Și cum se numește floarea aceasta ?

— Mătrăguna albastră.

Barbă-Cot tăcu, ascultînd parcă un glas ce răsuna în el însuși. Gîndul acela misterios creștea, se limpezea, umplîndu-l de o agitație neînteleasă. Abia își putea stăpîni tremurul mîinilor.

— Ce-i cu tine ? îl întrebă Labă-de-Fier. De ce n-ai pace ? Ce te frămîntă ?

— Nu știu, mărturisi Barbă-Cot. Am tot timpul impresia că am uitat ceva. Mai bine-zis, că trebuie să-mi amintesc ceva de care depinde soarta noastră și a prietenilor noștri. Trebuie să-mi amintesc, dar nu-mi pot aminti. Nu-mi pot încă aminti. Și neputința asta mă canonește îngrozitor. Iată ce mă frămîntă...

— Să nădăjdum că îți vei aminti, totuși, pînă la urmă, zise Labă-de-Fier. Mai ales dacă acel ceva are însemnătatea de care vorbești. Numai de n-ar dura mai mult decît trebuie, numai dacă ai izbuti să-ți amintești la timp. Să nădăjdum că va fi așa...

— Să nădăjdum, răspunse Barbă-Cot, ca un ecou.

Și continuă să-și plimbe privirile de la barbacană la cetate și înapoi, ceasuri în sir, uitînd de foame, de sete și de oboseală, pierzînd socoteala orelor, afundați într-o așteptare mereu dezamăgită. Căci, ziua întreagă, Matrac nu făcî altceva decît să dormiteze dinaintea intrării, cîscînd din cînd în cînd și întinzîndu-se alene în soarele călduț al începutului de toamnă. Numai la prînz dispăru o vreme în interiorul barbacanei, după care reveni și își reluă leneveala. Nu se clînti pînă la apusul soarelui. Atunci se ridică, în sfîrșit, inspectă rapid, din privire, pîrlul, stratul de flori, drumul spre castel, apoi urcă treptele și se închise în barbacană.

Nu mai avea nici un rost să continue veghea. Cei trei, nemulțumiți și dezorientați, ieșiră din tufiș și începură să coboare spre colibă. Andrei mergea înainte, călcînd iute, fericit că-și poate dezmoțî trupul musculos. Alături de el grăbea pasul Labă-de-Fier, care îl tot întreba ceva, po-trivindu-și cu grijă piciorul pe pietre. Barbă-Cot venea în urmă, absent, abătut, înlăntuit în rumoarea propriilor gînduri

Capitolul XII

ÎN CARE, DUPĂ TREI ZILE DE PÎNDĂ ZADARNICĂ, BARBĂ-COT DESCOPERĂ ADEVĂRATA CALE SPRE CASTELUL DE CALCAR

Trei zile la rînd a durat această pîndă zadarnică. Trei zile la rînd au contemplat crinul de calcar al castelului, l-au văzut pe Matrac părăsindu-și, în zori, năuc și bleg, birlogul, curățînd alea de frunze, cărînd apă pentru ceai, trebăluind pe mal, cule-

gînd flori și punîndu-le la uscat, alături de celelalte. Această îndeletnicire mai ales îi atrăsese atenția lui Barbă-Cot și îl preocupa tot mai mult. Își concentra privirea, încercînd să priceapă ce anume meșterea Matrac acolo, între flori, înainte de a-și cufunda plosca în pîrlu și a o umple cu apă. „Hm! Plosca aceea a lui, plosca de care nu m-a lăsat să mă ating nici în ruptul capului...”, își tot zicea Barbă-Cot, urmărind mișcările uriașului. Și iarăși în mintea lui frînturi de fraze și de imagini se zbăteau neputincioase, încercînd să se alipească, să se unească într-un flux clar, luminos și precis. „Într-adevăr, de ce n-a vrut Matrac să sting focul cu apa din ploscă?” se întrebă el, seara tîrziu stînd lîngă foc cu Labă-de-Fier și cu Andrei. „E apă destulă în apropierea Cetățuiei părăsite. Un rîu întreg trece pe acolo...”

Îl revăzu pe Matrac intrînd între florile albastre, pe mal, ghemuindu-se lîngă pîrlu, mișcîndu-și palmele deasupra valurilor. Îl revăzu afundîndu-și plosca în apă și sorbind apoi cu lăcomie din ea, îl revăzu înviorat, trebăluind vesel, cu spor, prin preajma barbacanei... Oare asta să fie? Da, așa s-ar părea. Asta era, deci. Iată, ochii săi au înregistrat imediat acest amănunt, l-au păstrat acolo, în adîncimile memoriei, oferindu-i-l acum, oferindu-i-l la momentul potrivit. Într-adevăr: după ce bea din ploscă, Matrac era mult mai vioi decît înainte, statura i se îndrepta, pașii îi deveneau mai sprinteni, de parcă sorbiturile acelea l-ar fi umplut de viață, de putere. „Nu cumva, își zise Barbă-Cot, abia îndrăznind să creadă propriilor gînduri, nu cumva puterea lui Matrac stă în apa aceea?” Rămase neclintit, cu ochii la jarul din vatră. „Și,

continuă el, derulind pînă la capăt firul întrebării, nu cumva și puterea celuiilalt, a lui Merlin, stă în aceeași apă ?” O emoție puternică îl zgudui. Își aminti brusc ce îi spusese Matrac, anume că tăria lui Merlin ține de un singur lucru, de un lucru neînsemnat, unul singur... Încet, încet, căpățiile gîndului se legau între ele. Și Barbă-Cot înregistra, cu o bucurie plină de înfrigurare, această limpezire a sufletului său. Andrei și Labă-de-Fier vorbeau agale, Andrei îi spunea celuiilalt despre cai, despre vreme și despre munte. Dar convorbirea lor era fără vlagă, fără spor. Impusul în care se aflau apăsa cugetul tuturor, înnegurîndu-l.

— Mîine o luăm de la capăt, nu ? zise Labă-de-Fier.

— Păi cum altfel ? se miră Andrei. O luăm de la capăt și mîine și poimîine, o luăm de la capăt pînă răzchim.

— Parcă ne-am lovi de un zid, adăugă Labă-de-Fier, plecîndu-și, întristat, fruntea.

„Așa e”, gîndi Barbă-Cot. „Parcă ne-am lovi de un zid... Și, totuși, nu-i chiar așa. Dacă presupunerea mea e adevărată, zidul nu mai e întreg, nu mai e de temut. Are o surpătură. O surpătură care l-ar putea prăbuși...”

— Andrei, rosti el cu voce tare, spune-mi, te rog, înainte de a veni Merlin și Matrac prin părțile acestea, tu ai băut vreodată apă din pîru ?

Andrei întoarse spre Barbă-Cot ochii lui verzi, plini de nedumerire.

— Bineînțeles că am băut. Și nu o dată, cîne ție de cite ori...

— Și... apa, cum era apa ?

— Cum să fie ? Rece, gustoasă... Izvor de munte.

Nimic mai mult.

— Dar florile de mătrăgună, pe vremea aceea, creșteau în același loc, pe mal, ca și acum ?

— Nu, răspuse Andrei. Atunci erau mai puțin numeroase, citeva doar, ici și colo, amestecate prin iarbă, călcate și roase de vite. Matrac le-a sădit pe mal, le-a îngrijit, le-a înmulțit, ca și pe celelalte, de altfel. A trudit îndelung, a făcut alea, gardul, a săpat straturile. În primăvara asta, locul era de nerecunoscut. Îl năpădiseră florile...

Se opri, privind cu uimire chipul radios al lui Barbă-Cot. Un zimbet larg lumina obrazul și ochii piticului.

— Ce-i cu tine ? întrebă Andrei. Ce te-a găsit de te bucuri așa ?

Barbă-Cot nu-i răspuse. Se ridică de la vatră și dădu ocol odăii, gesticulînd ușor și șoptind ceva, ca pentru sine. Dar șoaptele se puteau desluși totuși, în liniștea nopții :

— În sfîrșit, murmura el. În sfîrșit. Mai că nu-mi vine să cred. Și totuși acesta trebuie să fie adevărul.

Andrei și Labă-de-Fier îl urmăreau cu privirea, fără să înțeleagă ce vor să spună aceste cuvinte.

— Barbă-Cot, rosti Andrei, într-un tirziu. Ce tot îndrugi acolo ? Zi o dată clar ce și cum... Nu cumva, rise el, ai descoperit calea spre Castelul de calcar ?

Barbă-Cot se opri, veni iute la vatră și își sprijini palmele pe umerii celor doi.

— Degeaba rizi, zise el. Chiar asta e. Tu ai spus-o : am descoperit, cu adevărat, calea spre castel. Acum nimic nu ne mai poate împiedica să străbatem în taințele lui. Mîine, pe vremea asta, vom fi de mult împreună cu prietenii noștri.

Labă-de-Fier și Andrei se ridicaseră încet de pe scăunele. Înțelegeau că Barbă-Cot nu glumește, își ațintiseră privirile în ochii lui scinteietori, mistuiți de o febră ciudată, devoratoare. Era liniște. Nu se auzeau decât flăcările, izbind vatra și aerul cu limbile lor neliniștite.

Capitolul XIII

ÎN CARE BARBĂ-COT, LABĂ-DE-FIER ȘI ANDREI NIMICESC IZVOARELE PUTERII LUI MERLIN ȘI ALE LUI MATRAC

În cea de a patra zi, Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei ajunseră la locul de pîndă mai devreme decît de obicei, cu mult înainte de ivirea zorilor. Era o noapte senină, luna nu apusese încă și — sub lumina ei — castelul-cetate pîlăia în zare, pierdut, ca o torță ciudată. Barbacana era, însă, cufundată în beznă, cîci razele lunii, aproape orizontale acum, cînd astrul cădea în apus, se opreau într-o stîncă înaltă de la limita platoului.

— Noroc că luna e altă de jos, zise Andrei. Și că stîncă acea e în stă în cale. Vom putea să ne vedem nestingheriți de treburi, fără teama că Matrăc, trezindu-se cumva din somnul său adînc, ne-ar putea surprinde...

După care se furișară spre gard și Andrei, luîndu-i în brațe pe cei doi pitici, îi treca, pe rînd, dincolo, pe alce. Apoi scoase din buzunar o funie, aruncă un capăt în îngrăditura lui Matrăc și, ținîndu-l în mînă pe celălalt, așteptă.

În acest timp, Barbă-Cot și Labă-de-Fier o por-niră, atenți, către pîrlă, ocolind izvorul chiar pe lîngă treptele barbacanei. Pe polița sprijinită de zid se deslușeau, tulburi în noapte, florile puse la uscat. Inima le zvîcnea violent, bătea să le spargă pieptul, mai să iasă din legăturile ei de carne și sînge. Emoția le încetășa gîndul, ca o amețeală, ca o beție.

— Cu grijă, prietene, cu grijă! șopti Barbă-Cot cînd trecură de scară. Haide mai repede...

Intrară pînă la brîu în florile galbene, le striviră sub pași, le învălmășiră și Barbă-Cot aspiră deodată mirosul aceia greșos, prea bine cunoscut, aroma licorii adormitoare pe care i-o dăduse Matrăc, acolo, la Rîul-cu-Sălcii, în vecinătatea Cetățuii părăsite. „Am bănuț”, gîndi el. „Seva acestor flori m-a doborât atunci...”

Și iată florile albastre! O mireasmă stranie, ne-mălinținită, îi învăliu. O mireasmă în care se topeau parcă adierile apei și ale pietrei, ale ierbii și ale văz-duhului, ale singelui și ale țărîni. „Florile acestora miros a viață și a moarte deopotrivă”, își zise Barbă-Cot cu înfiorare. Și se porni să le smulgă din rădăcini și să le zvîrle în apele pîrlăului. Alături, Labă-de-Fier făcea același lucru. Apucau cîte un mînușchi. Îl

desprindeau de pământ și îi aruncau în valuri. Apoi altul și altul, cu băgare de seamă, să nu scape nici un fir. Munceau înfrigați, gîfînd. Cînd isprăviră, cercetară locul încă o dată. Era pustiu, florile albastre dispăruseră pentru totdeauna...

— Așa ! spuse Barbă-Cot. Acum Matrac nu va mai putea să presare petale și frunze fermecute dimineața în rîu. Și nici nu va mai avea provizii de flori și frunze uscate pentru iarnă. Prietene, șopti, din clipa asta Merlin și Matrac sînt în puterea noastră... Ba nu, se reculese el. Încă nu...

Și, prinzîndu-l de mîină pe Labă-de-Fier, fluca cale-întoarsă, printre florile galbene, spre barbacană. Lingă zid se opri, strînse maldărul de tulpini, de frunze și de corole veștejite și le aruncă și pe ele în valuri. Apoi cei doi pitici goniră către gard, se cățărară pe funie și căzură, friși de oboseală și de încordare, transfigurați de izbindă, în brațele lui Andrei.

— Și acum, zise acesta calm, după ce se instală în tufiș, nu ne rămîne decît să așteptăm. Vom avea ce vedea !

Barbă-Cot și Labă-de-Fier rămaseră tăcuți. Se strînseseră unul în celălalt pătrunși de răcoarea și umezeala dimineții. O ceață ușoară încercuia priveștiștea. Luna alunecase undeva între munți, sălînd acolo un crater ce se stîngea cu încetul. Lumina ei rece, care umpluse spațiul, se retrăgea acum, sorbită parcă de acel abis, abandonînd muntele, abandonînd lumea, lăsîndu-le pe toate în seama, în stăpînirea zorilor gri, ca unei armate nevăzute, neauzite, dar copleșitor de prezente.

Capitolul XIV

ÎN CARE CEI TREI PRIETENI ÎI ÎNFRUNTĂ PE MATRAC ȘI PE MERLIN. PIEIREA ACESTORA

Ce-au făcut cei trei pînă la răsăritul soarelui ? Andrei a vegheat, iar Barbă-Cot și Labă-de-Fier au așipit puțin, răpuși de încercările prin care trecuseră și eliberați, în sfîrșit, de întrebări fără răspuns, de nesiguranță și teamă. Dar au dormit iepurește, căci nu-i lăsa nerăbdarea, și dispariția deplină a lunii dincolo de munți i-a găsit cu ochii deschiși. Atunci începură clipele cele mai grele. Timpul parcă se opri. Abia se tira, de la o secundă la alta, ca un rîu molcom și nepăsător de cîmpie. Andrei își frămînta în palmă luleaua, vîrînd-o între dinți și scoînd-o fără încetare. Barbă-Cot privea barbacana fără să clipească, întrebîndu-se, mereu, îngrozit, dacă nu cumva, în întunericul nopții, trecuseră cu vederea vreuna din florile albastre.

Labă-de-Fier mesteca în neștire o frunză de alun.

Apoi, nu mai contă dacă timpul se oprișe cu totul sau, dimpotrivă, gonescă cu o iuțeală amețitoare. Căci cei trei prieteni se simțeau scoși în afara lui. Li se părea că niciodată nu va răsări soarele sau că răsăritul a trecut de mult și că Matrac și Merlîn sînt numai o închipuire.

Și totuși barbacana exista, stătea mută și întuneceată în fața lor, la cîteva zeci de pași. Lumina începutului de zi o scâldea ca într-o apă tulbură, ca într-o leșie. Ca într-o leșie ce se lîmpezea însă pe nesimțite. Și, deodată, acoperișul păru a lua foc. În aceeași clipă, creștele înălțate din zău scîlpiră. Și cei trei se dezmeteciră, se reîntoarseră cu gîndul la ale lor, fiindcă știau că s-a ivit soarele și că în curînd Matrac își va părăsi așternutul.

În scurtă vreme, într-adevăr, ușa barbacanei se dădu la o parte și uriașul apăru în prag, ciufulit, mohorît, frecîndu-se la ochi și tîrîndu-și tălpile pe trepte.

— Oare va observa chiar acum ? întrebă Barbă-Cot, doar așa, fiindcă nerăbdarea îl îmboldea fără cruțare.

— S-ar putea, răspunse Labă-de-Fier, stringîndu-l de braț.

Dar Matrac nu băgă de seamă ce se întîmplase. Primea găleata, o umplu cu apă și reveni în barbacana, pentru a-și pregăti ceaiul. Numai cînd reapăru, după vreun ceas, pe alee și o luă spre stratul de flori, ca să presare, ca de obicei, petale în valuri, să bea apa aceea luminoasă și să-și refacă forțele, numai atunci descoperi dezastrul... Nu-i venea desigur să-și creadă ochilor, rămăsese încremenit, ca lovit dintr-o dată în frunte. Mașinal, se întoarse spre zid,

spre polița aceea cu flori și frunze uscate. Și plantele veșejite lipseau. Iar stratul de flori albastre, spre care privira îl reveni, rătăcită, îl întîmpină iarăși pustiu și răcolit.

— Cine ? Cine a făcut asta ? urlă el, întorcîndu-se brusc, altă de brusc, încît se împiedică și căzu în genunchi. Cine ? Cine ? Cine mi-a rupt florile ? Cine ?

Glăsul uriașului umplu muntele, se auzi ecoul repetîndu-l dinspre cele două riuri. Matrac nu se mai ridicase, rămăsese acolo, pe alee, în genunchi, cu părul căzut peste ochi și cu gura larg deschisă. Soarele lansa, la scurte răsîmpuri, o rază jucăușă peste gardul de pari, o rază ce părea a-i umple hăul negru al gurii cu un sноп de iarbă aprinsă...

— Cine a făcut asta ?... reuă el, cu o voce mult mai slabă acum. Cine a cutezat ?...

— Eu, rosti Barbă-Cot, desprinzîndu-se, împreună cu ceilalți doi din umbra tufșurilor și ieșind în pînă lumină. Dacă ai vrut să știi, ei bine, află : eu ! Eu și prietenii mei. Ți-am spus încă de atunci, de la Cetățuia părăsită, că așa va fi, dar tu — îngîmfatul ! uriașule ! — n-ai vrut să-mi dai crezare...

Matrac se înălță anevoie, sprijinîndu-se-n mîini.

— Tu ? zise el, așurit. Tu, Barbă-Cot ?...

Se apropie cîtiva pași și-l privi pe pitic, cu acoiași ochi rătăciți, pierduți.

— Tu ești, da. Tu ești... Iar eu, bolborosi el, pipăindu-și umerii și pieptul, ca și cînd s-ar fi îndoit de propria sa existență, cu nu mai sînt...

Apoi, cu un salt disperat reveni pe alee și o luă la goană spre castel.

— Stăpîne ! strigă el. Stăpîne ! Sîntem pierduți, stăpîne !

Alerga din răspuțeri pe drumul alb, însoțit, repedând, la fiecare pas, acel țipăt îngrozitor.

— Priviți! zise deodată Labă-de-Fier. E o umbră acolo pe zid, e cineva acolo...

— Merlin, șopti Barbă-Cot. El e. A auzit urletele lui Matrac.

Cu adevărat, pe creasta zidului, lângă turnul din stînga al porții, se deslușea destul de clar o siluetă firavă, ușor gîrbovită, înfășurată într-o haină largă ce filfia la adierile vîntului. Vraciul ridicase brațele și le flutura, strigînd, desigur, ceva lui Matrac. Dar vîntul — suflînd de la miazăzi — îi purta cuvintele în altă parte și cei trei nu le puteau înțelege.

Și iată, cam la vremea cînd Matrac avea deprinderea să soarbă din ploscă apa aceen fermecată, se petrecu, sub privirile celor trei prieteni, un lucru uimitor. Uriașul se afla la mijlocul distanței dintre barbacană și cetate, gonesc din minți cînd, pe neașteptate, statura lui prînsă să scadă fulgerător. Se micșora vîrînd cu ochii, se strîngea în sine, se îngusta și se subția, de parcă gura depărtării și a morții ar fi sorbit-o.

— Ce se întîmplă? Ce-i asta?... murmură Barbă-Cot.

Dar nu apucă să-și termine întrebarea. În clipa cînd Matrac se ștersese din zărea drumului și dispăru în vîzduh, o flacără — iute și rămuraoasă —, o vîlvătaie cumplită izbucni pe zid, în locul unde mai înainte se agita flăptura vrăjitorului. Și, cîteva secunde mai tîrziu, cînd vîlvătaia se stînsese, cei trei prieteni văzură că zidul era pustiu, că nici urmă de Merlin nu mai rămăsese acolo, după cum nici din Matrac nu mai rămăsese nimic. Doar un norișor de fumîngine plutea, dus de vînt, în jurul turnului. Se roti de

cîteva ori, apoi adierile îl împinseră spre miază-noapte. Iar Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei, ca treziți dintr-un vis, priveau năuci stîncile de calcar ale castelului, priveau barbacana — ea însăși o grămadă de pietre —, priveau drumul alb și însoțit, singur și el în singurătatea muntelui. Și începură să doboare gardul ce-i despărțea de toate acestea.

Capitolul XV

ÎN CARE BARBĂ-COT, LABĂ-DE-FIER ȘI ANDREI PĂTRUND ÎN CASTELUL DE CALCAR RĂTĂCIREA LOR PRIN GALERIILE FĂRĂ NUMĂR ȘI DESCOPERIREA CĂII SPRE SUBTERANE

Străbătura drumul acela pustiu și ajunseră, înocîndu-se de emoție, la intrarea în castelul-cetate. Intrarea era aiodoma unei guri de peșteră, peste care s-a pus lemnul greu al unei uși uriașe de fag. Poarta aceasta, de altfel, nu era prînsă în balamale sau verigi, ci lumeca prin niște șanțuri sălțate în piatră.

Se opintiră și o împinseră în lături, descoperind o groță adîncă și stăpînită de beznă. Înaintau cîțiva pași, orbecăind. Pe ambele părți, alte și alte grote își anunțau prezența, fie printr-un întuneric mai dens încă decît cel al tunelului în care se aflau, fie, dimpotrivă, printr-o destrămare abia simțită a beznii.

Care era oare calea spre subteranele cetății ? Trebuiau să urmeze grota principală sau să se angajeze pe vreuna din cele ce se iveau mereu, cînd pe o latură, cînd pe cealaltă ? Cei trei prieteni n-aveau de unde să știe acest lucru și, ca urmare, erau amenințați să colinde la nesfîrșit — și, poate, în zadar — coridoarele reci și întunecate.

„Mai mult ca sigur, gîndi Barbă-Cot, că cetatea nu-i desprinsă de munte. Așa cum se vedea înainte de răsăritul soarelui, ai fi zis că-i numai o bulucire de stînci. Cine știe dacă aceste galerii nu se prelungesc, încrucîșîndu-se, înălîndu-se și iar întretîînîndu-se, pînă în inima muntelui... Oare ce-i de făcut ?”

Între timp, mergeau mereu, încercînd să nu iasă din grota principală. Dar ea făcea multe cotituri și n-ar fi fost de mirare ca cei trei prieteni s-o fi părăsit de mult, intrînd în grotle laterale fără să bage de seamă.

— Nu e bine ce facem, zise Andrei. Ne-am putea rătăci. De fapt, ne-am și rătăcit, fiindcă, dacă am vrea, n-am izbutit probabil să ne întoarcem. Nu-mi place să umbli așa, la voia întâmplării...

Se opri ră. În întunericul muced, înghețat, nu se auzeau decît stropii de apă picurînd, la mari intervale, pe lespezi. Se găseau în vecinătatea unei rîscuri, la cîțiva metri se zăreau, în dreapta, o pață de întuneric, neagră ca păcura, și, în stînga, un corc de negură ceva mai diluat, mai lăptos.

— De ce oare nu sînt la fel de întunecoase culoarele astea ? Întrebă Labă-de-Fier.

— Ce întrebare ! ripostă Andrei. Fiindcă unele primesc lumina de-afară prin tot felul de spărturi, iar altele nu.

— Păi atunci, nu se lăsă Labă-de-Fier, dacă tot habar n-avem pe unde mergem, măcar să alegem coridoarele cît de cît luminate. Cel puțin nu ne mai izbim de toți bolovanii !..

Cuvintele i se opri ră pe buze, fiindcă Barbă-Cot îl întrerupsese, lovindu-l cu palma peste spate.

— Bravo, Labă-de-Fier ! Bravo, prietene ! exclamă el. Ai spus exact ceea ce trebuia spus. Oricine are cît de cît minte și-a făcut socoteala aceasta. Adică și Merlin. De fapt, de ce-ar orbecăi cineva pe coridoarele înfundate în beznă și le-ar ocoli pe celelate ? Sînt sigur că Merlin le-a folosit doar pe cele luminate. Lumina, dragii mei. Lumina va fi călăuză noastră în labirintul cetății. Sînt sigur... Încă de cînd am văzut prima dată castelul am simțit asta...

O luară la stînga, pe grota aceea luminată ce se deschidea chiar la rîscură, și, după vreo cincizeci de pași, nimeriră în alta, scufundată parcă într-un etern crepuscul. Și așa mergea. Grotle se legau între ele, stînga fusese, pare-se, spartă, pentru a le uni. Cetatea avea o rețea de asemenea coridoare luminate, în interiorul căreia era cu neputință să te pierzi, cu condiția să nu intri în gura neagră a celorlalte. Dar și atunci, după o vreme, îi ieșea înainte zărea de lumină tulbură a galeriilor umblate. Și puteai să reintri în curgerea lor. În scurt timp descoperiră, tot după lumină, și în ce fel se puteau orienta în acest labirint. Anume, de la intrare (unde

se pomeniră iarăși cînd se așteptau mai puțin), lumina coridoarelor creștea treptat, dacă înaintau spre stînga. Drumul acela ducea la turnul din mijlocul castelului, la un donjon înalt și părăginit, printre pietrele căruii crescuseră ierburi și arbuști. Ceea ce căutau ei trebuia să fie deci în direcția opusă. Reveniră îngă întrare și o luară invers, pe niște culoare a căror lumină scădea cu fiecare pas. O dată cu împușinarea vizibilității, sporea umezeala, mici pîrliaje împinzeau zidurile, scldind petrișul nisipos de sub tălpi. Statui ciudate, înalte de clițiv metri, opreau trecerea, obligîndu-i să se strecoare cu greu pe alături. La un moment dat, întîlniră un adevărat rîuleț, al cărui muget sub bolți îl auziseră, ce e drept, de departe.

— Acesta trebuie să fie pîrlul cu pricina, zise Barbă-Cot. De aici își lua zilnic Merlin porția de viață și de putere.

Deasupra pîrlului se profila un podeț, la baza căruii cineva întocmise o măsuță de piatră. Pe măsuță, un vas de argint scilipea stins în penumbră.

Coborîră apoi îndelung, urmînd un tunel abrupt, în a cărui pantă fuseseră săpate, din loc în loc, cîteva trepte. Pe laturi, calcarul alterna cu granit negru, într-o succesiune amețitoare.

— O mai fi mult de mers ? întrebă Laibă-de-Fier într-un tirziu.

— Cine poate ști ? ! îi răspunse Barbă-Cot peste umăr.

— Dar oare acesta e drumul cel bun ?

— Nici asta nu știm. Dar nădăjdum să fie...

Tăcură și își continuară coborîșul. Umezeala creștea neîncetat și, o dată cu ea, se îndesise și întunericul. Și iată, la o cotitură scurtă, le apără în față

o ușă — o ușă înaltă de lemn, adîncită în rocă, cu zăvorul pe dinafară. Traseră fiarele, dădură brînci ușii și trecură dincolo de prag.

În prima clipă nu distinseră decît un șir haotic de coloane și petrișul mărunt ce acoperea solul. Undeva, departe, la celălalt capăt al peșterii, o pilnie firavă de lumină brăzda aerul dinspre boltă pînă la baza coloanelor. Acolo, jos, pe zgura udă, zdrobite parcă de razele ce cădeau din tavan, zăriră trei pete negre, trei umbre mișcătoare, ca o părere. Erau trei ființe omenești, care se ridicaseră pe jumătate și-i priveau cu uimire.

Capitolul XVI

ÎN CARE CEI TREI PRIETENI ÎI ÎNȚÎNESC PE DODOACĂ, PE BICIUSCĂ ȘI PE LAN- CELOT. ÎNTOARCEREA ACASĂ

Stăteau cu toții, așezați în cerc, sub irizările pânzei aceleia de lumină. Labă-de-Fier se culăbrise între Dodoacă și Biciușcă, îi ținea strâns îmbrățișați pe după umeri. Erau fericiți. Se risipise coșmarul. Pădurea și blinda căsuță a lui Barbă-Cot îi așteptau. Iar, pînă atunci, călătoria plină de farmec pe drumurile întomnate ale muntelui. Andrei asculta conversația lor animată, intervenind, din cînd în cînd, cu vocea lui calmă și profundă. Barbă-Cot și Lancelot tăceau. Se trăsese mai la o parte, în umbră, dincolo de conul de lumină. Marginea acestuia îi despărțea de ceilalți, aidoma unui zid. Dar glasurile se auzeau, firește, dintr-o parte în alta, și chipurile celor patru se întorceau, la răstimpuri, spre ei, vesele și întrebătoare.

— Și acum ? Ce vei face acum, cavaliere Lancelot ? întrebă Barbă-Cot într-un tirziu. Dodoacă și Biciușcă vin cu noi, acasă, în pădurea celor trei riuri. Dar tu, tu ai zis că nu poți veni. Ce vei face acum ?

Lancelot își întoarse capul și îl privi ostent.

— Acum ? zise el. Acum ? Iată ce voi face...

Se ridică, alese, din pietrișul risipit jur-împrejur, un grăunte de var și se apropie de zidul negru. Desenă o linie, încă una, un oval, desenă, repede și sigur, o siluetă, un chip. O ființă omenească prindea viață în oglinda peretelui.

— Cine-i făptura aceasta ? șopti Barbă-Cot.

— Făptura aceasta ? murmură Lancelot, fără să-și desprindă privirea de pe contururile acelea delicate. Făptura aceasta e regina Guenievra. Cea mai minunată femeie ce-a existat vreodată...

Barbă-Cot scruta fascinat întinericul zidului, unde ființa reginei se închea clar, tot mai clar, cu fiecare mișcare a așchii de calcar. Ceilalți, de dincolo de lama de lumină, se opreseră din vorbit, stăteau nemișcați, cu ochii scînteietori de curiozitate. Guenievra... Nu prea înaltă, cu părul întunecat și vîlurit, cu brațele ușor îndepărtate de trup, Guenievra cerceta peștera, fără să-i vadă, cu ochii ei mari și migdalati ce-i devorau chipul.

— Și acesta, continuă Lancelot, desenînd o cale șerpuitoare spre străfundul impenetrabil al stîncii, acesta e drumul ce duce la insula Avalon. Acolo se află regele Arthur, așteptînd, așteptînd... Regele Arthur e așteptarea însăși...

Era un drum, într-adevăr, un drum ce rătăcea către obscuritățile mării.

— Haide, murmură Lancelot, lipindu-și obrazul

de stîncă și zvrîlind piatra. E vremea să plecăm.
E vremea, în fine...

Femeia înclină capul, zîmbi, apoi făcu o mișcare abia perceptibilă spre pulbera drumului. Lancelot o prinse de mînă și porniră împreună, subțindu-se în depărtare, printre coline. De undeva, din profunzimea distanței, Lancelot se întoarse și le făcu prietenilor săi un semn de adio. După care, ceața de la marginea mării îi absorbi cu totul. Numai glasul cavalerului se auzi, încă o dată, ca o vibrație ușoară, pe suprafața zidului: „Ne veți găsi în *Romanele Mesei Rotunde*. Dacă ne veți căuta, ne veți găsi...”

EPILOG

Norișorul de fum în care se topise trupul lui Merlîn se împrăștiă, în cele din urmă, deasupra pădurilor nesfîrșite ce acopereau, în adîncimea zării, dincolo de Castelul de calcar, undulările muntelui, pantele și văile sale. Numai un grăunte, un singur grăunte de funingine pluti mai departe, legănît pe brațele vîntului de sud. Călători îndelung, ziua întreagă și noaptea care urmă acelei zile. Și iată, în seara celeilalte zile, vîntul de sud se întîlni, deasupra unui luminii tainic, necălcît de picior de om, cu vîntul de nord. Undele reci ale acestuia din urmă se amestecară cu undele călduțe ale celui dintîi și, la locul atingerii lor, se strînsură iute clișiva nori tulburi, încărcăți de apă. Și se porni ploaia. Mai întîi, niște stropi mari și grei care loveau cu putere ierburile, călătîindu-le, apoi o puzderie de stropi mai mărunți, ce se prelingeau pe tulpini și se strecurau la rădăcini, în pămînt, înviiorîndu-le.

Unul din stropii cei mari întîlni în drumul său

bobul de funingine, îl culesse din aerul verde și-l duse cu sine pînă jos, în lumină. Acolo, stropul de apă și bobul de funingine căzură împreună pe o floare albastră, singura floare de acest fel din toată poiana, o floare ce stătea cu corola deschisă spre nori, așteptînd, lăcomă, ploaia căldă, binefăcătoare.

Izbitura o făcu să se clatine ușor, dar stropul de apă lunecă pe tulpină și se pierdu în pămînt, eliberînd-o de greutatea lui. Numai grăuntele de funingine rămase lipit de una din petale, mic, ascuns între nervurile palide.

Treptat, ploaia se îndesi, curgea acum ca un păienjenis, peste acel ochi de pădure, foșnind prelung și tainic în ierburi. La margini, trunchiurile copacilor mari, care străjuiau luminișul, păreau acoperite de ceață.

Un alt strop lovi floarea albastră, apoi altul și altul. În cel dintîi, grăuntele negru se topi pînă la jumătate, al doilea îl destrămă în întregime, al treilea îl prelînsă pe suprafața corolei, desenînd un oval prelung, asemănător conturului unui chip omenesc. Alți stropi veniră, mereu alții, mereu mai mulți, și continuară desenul. În mijlocul ovalului se iviră doi ochi, un nas ascuțit și întors, o gură știrbă și cu buze subțiri. În partea de jos, ovalul chipului se alungă într-o bărbie ce se ridică înspre nas, în partea de sus apărură o tîchie. Apoi, stropii de ploaie desenară, cu ce mai rămăsese din grăuntele acela de funingine, desenară pe petalele florii albastre gîtul, brațele, picioarele, trupul întreg al vrăciului Merlin, alipindu-l, împrejur, conturul veșmintelor.

Cînd totul fu gata, ploaia stîlcu și se lăsă noaptea. O noapte liniștită și clară, cu o lună imensă deasupra luminișului, deasupra florii albastre, deasupra des-

nului viu, adevărat, zămislit de petale.

Sub aceeași lună, pe versantul celălalt, Barbă-Cot și prietenii lui se îndreptau, senini, către casă, însoțiți de răsuflarea egală și în veci neobosită a codrului.

Timișoara 1986 — Predeal 1987

CUPRINS

Prolog

3

Capitolul I În care, revenind în ținutul dintre cele trei riuri, îi regăsim pe Barbă-Cot și pe prietenii săi

4

Capitolul II În care Barbă-Cot pornește la pescuit spre Rîul-cu-Sălcii. Cetățuia părăsită. La amiază, Barbă-Cot, însetat, bea apă dintr-un izvor ce curgea în apropiere și adoarme adînc pe malul acestuia.

Capitolul III

În care Barbă-Cot, mai nedumerit ca oricînd, se trezește în una din încăperile Cetățuiei părăsite

12

Capitolul IV

În care facem cunoștință cu Matrac, ciudatul, infricșătorul locatar al Cetățuiei părăsite

14

Capitolul V

În care Barbă-Cot izbuteste să scape din Cetățuia părăsită

21

Capitolul VI

În care Barbă-Cot și prietenii săi țin sfat de taină în căsuța lor din pădure

27

Capitolul VII

În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier se pregătesc să plece spre Castelul de calcar

30

Capitolul VIII

În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier, călătorind din zori și pînă-n seară, pe malul Rîului-cu-Anini, ajung la căsuța lui Grigorie

Capitolul IX	În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier, după o noapte petrecută sub acoperișul lui Grigorie, pornesc mai departe spre Castelul de calcar. Întâlnirea cu Nanu și Zane	Capitolul XIII	În care Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei nimicesc izvoarele puterii lui Merlin și ale lui Matrac
	36		52
Capitolul X	În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier, despărțindu-se de Nanu și Zane, se îndreaptă spre coliba lui Andrei	Capitolul XIV	În care cei trei prieteni îi înfruntă pe Matrac și pe Merlin. Pieirea acestora
	41		54
Capitolul XI	În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier îl cunosc pe Andrei și încep, împreună cu acesta, pînă în apropierea barbacanei lui Matrac	Capitolul XV	În care Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei pătrund în Castelul de calcar. Rătăcirile lor prin galeriile fără număr și descoperirea căii spre subterane
	43		58
Capitolul XII	În care, după trei zile de pînă zadarnică, Barbă-Cot descoperă adevărata cale spre Castelul de calcar	Capitolul XVI	În care cei trei prieteni îi întîlnesc pe Dodoacă, pe Biciușcă și pe Lan-celot. Întoarcerea acasă
	49		62
		Epilog	
			64

Lector MARIA MOROGAN
Tehnoredactor AURICA IORDACHE
Bun de tipar 1.IX.1988
Apărut 1988
Cali de tipar 6
Iașopolitana Poligrafică OLTEA
CRAIOVA

EDITURA ION CREANGĂ

Lei 14,50